

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE
TEATAJA

4. detsember 1981

Nr. 38 (600)

16. aastakäik

SISUKORD

I

570. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus miilitsa piirkonnainspektorite autasustamise kohta medaliga «Eeskujuliku teenistuse eest ühiskondliku korra kaitsmisel».
571. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus miilitsa piirkonnainspektorite autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
572. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. I. Sakkeuse autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
573. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus lasterikaste emade autasustamise kohta ordenitega «Ema au» ja medalitega «Emamedal».
574. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus muudatuste tegemise kohta «Eesti NSV kriminaalkodeksis» ja «Eesti NSV kriminaalprotsessi koodeksis».

* *
*

Eesti NSV Ülemnõukogu poolt vastuvõetud seadused ja otsused
(Eesti NSV Ülemnõukogu kümnenda koosseisu neljas istungjärk)

575. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus Eesti NSV Ülemnõukogu saadiku volituste õigekstunnistamise kohta.
576. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus rahvasaadik R.-R. Merisalu valimise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu kaubandus- ja teeninduskomisjoni liikmeks.

577. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani kohta.
578. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1982. aasta riikliku plaani kohta.
579. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981. aasta riikliku plaani täitmise käigu kohta.
580. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV 1982. aasta riigieelarve kohta.
581. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus Eesti NSV 1980. aasta riigieelarve täitmise aruande kinnitamise kohta.
582. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta.
583. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV kohtukorralduse kohta.
584. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus «Eesti NSV kohtukorralduse seaduse» kehtivuse kaotanuks tunnistamise kohta.
585. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise korra kohta.
586. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seadus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste kinnitamise kohta.
587. Eesti NSV Ülemnõukogu otsus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse «Muudatuste tegemise kohta Eesti NSV Rahvakontrolli Komitee koosseisus» kinnitamisest.

III

Autasustamine Tööveterani medaliga.

Eesti NSV Ülemnõukogu ehitus- ja kommunaalmajanduskomisjonis.

Eesti NSV Ülemnõukogu noorsookomisjonis.

Eesti NSV Ülemnõukogu seaduseelnõude komisjonis.

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

570 Miilitsa piirkonnainspektorite autasustamise kohta medaliga «Eeskujuliku teenistuse eest ühiskondliku korra kaitsmisel»

Aktiivse töö eest võitluses kuritegevusega ja teenete eest õiguskorra kindlustamisel autasustada NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi nimel medaliga «Eeskujuliku teenistuse eest ühiskondliku korra kaitsmisel» järgmisi miilitsa piirkonnainspektoreid:

A areleid, Riho Johannese p.

Ambos, Enn Valtri p.

Eistre, Tõnu Jüri p.

Jansen, Kalju Oskari p.

Kindsigo, Vilhard Oskari p.

Lopsik, Ants Arseni p.

Mežujev, Nikolai Aleksei p.

Musik, Vassili Fjodori p.

Männiste, Lembit Augusti p.

Olinik, Ivan Ivani p.

Pogorelov, Viktor Fjodori p.

Reintam, Aldur Arvedi p.

Remizov, Juri Vassili p.

Savin, Nikolai Kornei p.

Sintenkov, Viktor Pjotri p.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 23. novembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

571 Miilitsa piirkonnainspektorite autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Aktiivse töö eest võitluses kuritegevusega ja teenete eest õiguskorra kindlustamisel autasustada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga järgmisi miilitsa piirkonnainspektoreid:

Alla, Leonhard-Illar Oskari p.

Baludin, Nikolai Aleksei p.

Baranauskas, Vitautas Vatslavi p.

Bulõgin, Pjotr Ivani p.

Dmitriv, Roman Nikolai p.

Domoroštšenov, Juri Ivani p.
 Hansalu, Arvo Eduardi p.
 Isajev, Sergei Nikolai p.
 Jõgi, Endel Augusti p.
 Karrin, Eino Voldemari p.
 Kilinkarov, Georgi Pauli p.
 Lipatov, Pavel Mihhaili p.
 Mazur, Vladimir Ivani p.
 Melzar, Bernhard Georgi p.
 Mogom, Endel Johannese p.
 Novosjолоv, Gennadi Pjotri p.
 Pettai, Elmar Leonhardi p.
 Saaresalu, Endel Karl-Johannese p.
 Sermand, Toomas Voldemari p.
 Sillamaa, Vello Arnoldi p.
 Sussen, Ants Haraldi p.
 Zängov, Ilmand Leonhardi p.
 Tiiter, Richard Oskari p.
 Tomson, Voldemar Hansu p.
 Varaksin, Aleksander Georgi p.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KABIN
 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 23. novembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

572 Sm. I. Sakkeuse autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse viljaka töö eest parteiorganites ja seoses viiekümnenda sünnipäevaga autasustada EKP Pärnu Rajoonikomitee juures asuva parteikomisjoni esimeest Ilse Augusti t. Sakkeust Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KABIN
 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 24. novembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

573 Lasterikaste emade autasustamise kohta ordenitega «Ema au» ja medalitega «Emamedal»

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1944. aasta 18. augusti seadluse alusel autasustada NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi nimel:

A. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud üheksa last

I järgu ordeniga «Ema au»

Harju rajoon

1. Suits, Viivi Ferdinandi t. — tööline Saida sovhoosis.

Rapla rajoon

2. Kalda, Ljudmilla Konstantini t. — koduperenaine Märjamaa alevis.

B. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud kaheksa last

II järgu ordeniga «Ema au»

Haapsalu rajoon

1. Gorodivskaja, Maria Vassili t. — «Külvaja» kolhoosi liige.

C. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud seitse last

III järgu ordeniga «Ema au»

Haapsalu rajoon

1. Pärnpuu, Maia Oskari t. — Karuse kolhoosi liige.

Pärnu rajoon

2. Leemet, Aino Pauli t. — tööline Kilingi-Nõmme linnas.

Viljandi rajoon

3. Jaago, Elve Johannese t. — koduperenaine Polli külanõukogus.

D. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud kuus last

I järgu medaliga «Emamedal»

Pärnu rajoon

1. Leppik, Maimu Mihkli t. — koduperenaine Sauga külanõukogus.

2. Metsluht, Kaia Augusti t. — «Kalevipoja» kolhoosi liige.

3. Raudsepp, Hilje August-Fridrichi t. — tööline Tootsi alevis.

Rakvere rajoon

4. Kalja, Urve Johani t. — tööline Viitna sovhoosis.

Tartu rajoon

5. Krehhova, Reet Arno t. — tööline Vara sovhoosis.

Valga rajoon

6. Engelbrecht, Heili Jaani t. — Ljahhovi-nimelise kolhoosi liige.
7. Krjatškova, Ljubov Vassili t. — koduperenaine Valga linnas.

Viljandi rajoon

8. Känd, Velta-Liivia Konstantini t. — teenistuja Abja-Paluoja alevis.
9. Nuut, Irma Rudolfi t. — Kõpu kolhoosi liige.

E. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud
viis last

II järgu medaliga «Emamedal»

Haapsalu rajoon

1. Ruderström, Vaike Kustavi t. — koduperenaine Linnamäe külanõukogus.

Harju rajoon

2. Jakovleva, Lidia Mihhaili t. — tööline A. Sommerlingi nimelises sovhoosis.

Paide rajoon

3. Endi, Evi Oskari t. — tööline Koeru külanõukogus.
4. Kuusemets, Taisi Rudolfi t. — Aravete kolhoosi liige.
5. Soosaar, Sirje Leo t. — «Kalevipoja» kolhoosi liige.

Pärnu linn

6. Kask, Mare Ernsti t. — tööline Sindi linnas.

Pärnu rajoon

7. Pusse, Leili Juhani t. — tööline Sindi sovhoosis.

Rakvere rajoon

8. De Bakker, Silvia Georgi t. — Väike-Maarja kolhoosi liige.

Valga rajoon

9. Martens, Olga Genrichi t. — tööline Valga linnas.
10. Tutt, Mare Jüri t. — Ljahhovi-nimelise kolhoosi liige.

Viljandi rajoon

11. Reimets, Elve Juhani t. — tööline Kamara sovhoosis.
12. Rudenskaja, Aleksandra Aleksandri t. — tööline Halliste sovhoosis.

Võru rajoon

13. Nool, Sirje Edgari t. — «Oktoobri Lipu» kolhoosi liige.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KABIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

574 Muudatuste tegemise kohta «Eesti NSV kriminaalkoodeksis» ja «Eesti NSV kriminaalprotsessi koodeksis»

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

Teha «Eesti NSV kriminaalkoodeksis» ja «Eesti NSV kriminaalprotsessi koodeksis» järgmised muudatused:

1. Muuta «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» § 94 ja sõnastada see järgmiselt:

«§ 94. Riigi või ühiskonna vara pisiriisumine

(1) Riigi või ühiskonna vara pisiriisumise eest salajase varguse, kelmuse, omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel isiku poolt, kelle suhtes ei saa asja tehjolusid ja isikut arvestades kohaldada ühiskondliku mõjutamise vahendeid või administratiivkaristust, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga viiekümnest kuni kahesaja rublani.

(2) Sama tegevuse eest, millega põhjustati autode, traktorite, põllumajandus- või muude masinate kompleksuse rikkumine raudtee-, vee- või muu transpordiga vedamisel, samuti alalistes või ajutistes hoiukohtades, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga ühesajast kuni kolmesaja rublani.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes üks ja kaks ettenähtud tegevuse eest, mille pani toime isik, kes on varem karistatud riigi või ühiskonna vara pisiriisumise või käesoleva koodeksi §-des 207¹ või 210³ ettenähtud kuritegude eest, või isik, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kolmesajast kuni viiesaja rublani.»

2. Asendada «Eesti NSV kriminaalprotsessi koodeksi» § 359 1. lõigus sõnad «§-des 94 lg. 2» sõnadega «§-des 94 lg. 2 ja 3».

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KABIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 30. novembril 1981.

* * *

*

Eesti NSV Ülemnõukogu poolt vastuvõetud seadused ja otsused
(Eesti NSV Ülemnõukogu kümnenda koosseisu neljas istungjärk)

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

575 Eesti NSV Ülemnõukogu saadiku volituste õigekstunnistamise kohta

Vaadatud läbi mandaatkomisjoni esildise, Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu vastavalt Eesti NSV konstitutsiooni 98. paragrahvile otsustab:

Tunnistada õigeks 9. augustil 1981. aastal Taevaskoja valimisringkonnast nr. 209 valitud Eesti NSV Ülemnõukogu saadiku Vello Nikolai p. Linnu volitused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 1. detsembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

576 Rahvasaadik R.-R. Merisalu valimise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu kaubandus- ja teeninduskomisjoni liikmeks

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Valida rahvasaadik Roman-Robert Roberti p. Merisalu Eesti NSV Ülemnõukogu kaubandus- ja teeninduskomisjoni liikmeks.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 1. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

577 Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

§ 1. Kinnitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt esitatud Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riiklik plaan, mis on jaotatud viisaastaku aastate, Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutuste ning kohalike rahvasaadikute nõukogude järgi ja välja töötatud vastavalt NLKP XXVI kongressi poolt kinnitatud NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu põhisuundadele aastaks 1981—1985 ning ajavahemikuks kuni 1990. aastani.

§ 2. Kinnitada Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani järgmised põhinäitajad:

	(Protsentides 1980. a. võrreldes)				
	1981	1982	1983	1984	1985
Rahvatulu	102	105	108	111	115
Tööstustoodang — kokku	102	104	107	110,5	115
sealhulgas liidulis-vabariikliku ja vabariikliku alluvusega ministeeriumid, riiklikud komiteed ja keskasutused	102,1	104,8	107,5	110,5	115
Tööviljakus:					
tööstuses	102	104,7	107,8	110,8	115,8
ehituses	103,2	106,1	108,1	110	112
Üldkasutatava autotranspordi veosekäive	103,5	106	108,7	111,4	114,3
Reaaltulu elaniku kohta	102	104	107	110	112

Suurendada riikliku ja kooperatiivkaubanduse jaekaubakäibe mahtu (võrreldavates hindades) 1985. aastaks võrreldes 1980. aastaga 16 protsenti.

Suurendada aastail 1981—1985 põllumajandustoodangu keskmist aastamahtu eelmise viisaastakuga võrreldes 12 protsenti.

Tagada agrotööstuskompleksi harude proportsionaalne areng ja tugevdada selle materiaaltehnilist baasi.

Kapitaalehituses suurendada kapitaal mahutuste efektiivsust. Suunata kapitaal mahutused esmajärjekorras tegutsevate ettevõtete rekonstrueerimisele ja tehnilisele ümberseadmestamisele. Kontsentreerida ressursid käikuminevatele objektidele, pidevalt täiendada ehituse juhtimist, kindlustada range kinnipidamine plaanidistsipliinist ja kokkuhoiurežiimist.

§ 3. Kohustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu ellu viima üheistkümnendal viisaastakul abinõud Eesti NSV elanikkonna elujärje tõstmiseks vastavalt NLKP XXVI kongressi poolt kinnitatud NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu põhisuundadele aastaiks 1981—1985 ning ajavahemikuks kuni 1990. aastani ja NSV Liidu Ülemnõukogu kümnenda koosseisu kuuendal istungjärgul vastuvõetud seadusele «NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani kohta», NSV Liidu valitsuse poolt ettenähtavas korras ja tähtaegadel.

NLKP XXVI kongressi poolt vastu võetud sotsiaalse arengu ja rahva heaolu tõstmise programmi täitmise eesmärgil tagada viisaastakul:

tootmise ja tööviljakuse kasvu alusel tööliste ja teenistujate keskmise kuupalga suurenemine mitte vähem kui 9 protsenti ja kolhooside ühismajapidamisest saadava kolhoosnikute töötasu suurenemine keskmiselt 11 protsenti;

ühiskondlike tarbimisfondide suurenemine 23 protsenti. Suurendada neist fondidest elanikele minevate väljamaksete ja soodustuste osa tootmisalaste ning sotsiaalsete probleemide lahendamisel;

elamute eksploatatsiooni andmine üldpinnaga 3,6 miljonit ruutmeetrit. Tõsta elamuehituse kvaliteeti, parandada elanikkonna elamistingimusi.

Vastavalt NSV Liidu Ülemnõukogu kümnenda koosseisu kuuendal istungjärgul vastuvõetud seaduse «NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani kohta» paragrahvile 3 viia üheteistkümnendal viisaastakul ellu järgmised abinõud rahva elujärje tõstmiseks:

palgamiinimumi järkjärguline tõstmine kuni 80 rublani kuus, tööliste ja teenistujate, eeskätt rahvamajanduse tootlikes harudes töötavate, tariifimäärade ja ametipalkade suurendamine vastavalt tingimuste loomisele ja ressursside akumulereerimisele;

tõsta edaspidi eri majandusharudes lisatasu öötöö eest;

seada sisse kolhoosnike iga-aastane minimaalne palgaline puhkus tööliste ja teenistujate minimaalpuhkuse tasemel;

suurendada riiklikku abi lastega perekondadele ja noorpaaridele; parandada laste toitlustamist ja teenindamist koolieelsetes lasteasutustes, internaatkoolides, koolide internaatides ja lastekodudes; viia lõpule tasuta õpikute andmine üldhariduskoolide õpilastele;

edasiselt parandada töötavate naiste töö-, olme- ja puhketingimusi. Seada 1982. aastast alates sisse töötavatele naistele osaliselt palgaline puhkus lapse hooldamiseks kuni tema aastaseks saamiseni. Laiendada töötavatele naistele tehtavaid soodustusi, mis on seotud laste sünni ja kasvatamisega. Luua väikelastega naistele võimalus mittetäieliku tööpäevaga või mittetäieliku töönalalaga ja liuggraafiku järgi töötamiseks, samuti kodus töötamiseks;

täiustada sotsiaalhooldussüsteemi. Tõsta tööliste, teenistujate ja kolhoosnike vanuse- ja invaliidsuspensiooni minimaalmäärasid, samuti toitjakaotuspensiooni minimaalmäärasid. Näha ette kolhoosnike ja riiklike ettevõtete töötajate sotsiaalhooldustingimuste edasine ühtlustamine. Tagada varem määratud pensionide määrade järkjärguline lähenemine pensionide sellele tasemele, mida käesoleval ajal määratakse analoogilise kutseala ja kvalifikatsiooniga töötajatele;

edasiselt parandada Suurest Isamaasõjast osavõtnute ning langenud sõjameeste perekondade elutingimusi. Ilmutada rohkem hoolitsust tööveteranide suhtes.

Tagada töötajate, sealhulgas madalapalgaliste töötajate palga tõus, käsitsitöö ja madala kvalifikatsiooniga töö vähendamise, kvalifikatsiooni tõstmise, kutsealade ühitamise ning töö kõrgete lõppresulfaatide saavutamise alusel.

Suurendada iga töötaja palga ja preemiate sõltuvust tema isiklikust tööpanusest ja kollektiivi töö lõppresulfaatidest, tõsta nende stimuleerivat osa tööviljakuse tõstmisel, toodangu kvaliteedi parandamisel ning

kõigi ressursside kokuhoiu alal. Täiustada tariifisüsteemi ja töö normeerimist.

Järjekindlalt viia ellu kurssi põhiliste toidu- ja tööstuskaupade riiklike jaehindade stabiilsuse tagamisele.

Tõsta elanike meditsiinilise ja elukondliku teenindamise taset ja kvaliteeti, arendada haridussüsteemi ning parandada kultuuriasutuste tegevust.

Määrata aastaiks 1981—1985 järgmised elukondliku teenindamise, hariduse ja tervishoiu näitajad:

	(Protsentides 1980. a. võrreldes)				
	1981	1982	1983	1984	1985
Elanikele osutatavate elukondlike teenuste maht	104	110	115	122	130
Laste arv koolieelsetes lasteasutustes	104	106	109	112	114
Õpilaste arv pikapäevakoolides ja -rühmades	101	106	114	121	123
Haiglavoodite arv	102	103	105	107	112

§ 4. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel, kohalikel rahvasaadikute nõukogudel:

1) juhindudes NLKP XXVI kongressi poolt kinnitatud NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu põhisuundadest aastaiks 1981—1985 ning ajavahemikuks kuni 1990. aastani ja käesolevast seadusest, tagada viisaastaku aastate viisi jaotatud viie aasta plaanide koostamine iga koondise, ettevõtte ja organisatsiooni poolt;

2) rakendada abinõusid majanduse arendamise ja tootmise kvaliteetivuse näitajate parandamise kindlaksmääratud ülesannete täitmiseks.

Keskendada viie aasta plaani realiseerimise protsessis erilist tähelepanu abinõude elluviimisele tööviljakuse tõusu ning ühiskondliku tootmise intensiivistamise ja efektiivsuse kasvu tagamiseks teaduse ja tehnika progressi kiirendamise, kokkuhoiurežiimi tugevdamise, juhtimise täiustamise ning tootmisreservide väljaselgitamise ja kasutamise alase töö hoogustamise alusel;

3) seada sisse range kontroll viie aasta plaanide täitmise üle ametkondliku alluvusega koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide poolt, tagada riikliku distsipliini igakülgne tugevdamine rahvamajanduse kõigis lülides, sotsialistlikust seaduslikkusest kõrvalekaldumatu kinnipidamine majandussuhetes, suurendada iga majandusjuhi vastutust plaanide ja ülesannete õigeaegse täitmise, toodangu kvaliteedi ning rahaliste vahendite ja materiaalsete ressursside säästliku kulutamise eest.

§ 5. Teha Eesti NSV Ministrite Nõukogule ülesandeks läbi vaadata ettepanekud ja märkused Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981.—1985. aasta riikliku plaani kohta, mis esitati Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide arvamuses, samuti rahvasaadikute poolt Eesti NSV Ülemnõukogu istungjärgul tehtud ettepanekud ja märkused, ning võtta nende põhjal vastu asjakohased otsused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

578 Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1982. aasta riikliku plaani kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

§ 1. Kinnitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt esitatud Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1982. aasta riiklik plaan koos Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide parandustega.

§ 2. Määrata 1982. aastaks järgmine juurdekasvutempo Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu põhinäitajate osas:

	(Protsentides 1981. aastaga võrreldes)
Rahvatulu	3,5
Tööstustoodang	2
Üldkasutatava autotranspordi veosekäive	3,2
Tööviljakus:	
tööstuses	2,1
ehituses	3
Reaaltulu elaniku kohta	1,5
Ühiskondlikud tarbimisfondid elaniku kohta	3
Riikliku ja kooperatiivkaubanduse jaekaubakäive	3,7
Elanikele osutatavate olmeteenuste realiseerimismaht	4,5
Laste arv koolieelsetes asutustes	3
Õpilaste arv pikapäevakoolides või -rühmades	1,4
Kutseõppeasutuse lõpetanud oskustöölise arv	3,2
Haiglavoodite arv	0,6

Tagada 1982. aastal põhifondide rakendamine rahvamajanduses maksumusega 770 miljonit rubla.

Ehitada 1982. aastal kõigi finantseerimisallikate arvel elumaju üldpinnaga 750 000 ruutmeetrit.

Tagada 1982. aastal kõrgkoolidesse 5210 üliõpilase, keskeriõppeasutustesse 6970 õpilase ja kutsekoolidesse 9000 õpilase vastuvõtt.

§ 3. Eesti NSV Ministrite Nõukogul rakendada Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1982. aasta riikliku plaani realiseerimise käigus abinõud ühiskondliku tootmise efektiivsuse edasiseks tõstmiseks tema igakülge intensiivistamise, töoviljakuse kasvutempo kiirendamiseks, teaduse ja tehnika uusimate saavutuste laialdase kasutamise, tooraine-, kütuse-, energia- ja muude materiaalsete ressursside kokkuhoiu ja ratsionaalse kasutamise, toodangu ja teenuste kvaliteedi parandamise, sotsialistliku võistluse arendamise ning kõigi sisemiste reservide mobiiliseerimise alusel ja vajaduse korral teha täpsustusi plaaniülesannetes.

§ 4. Teha Eesti NSV Ministrite Nõukogule ülesandeks läbi vaadata ettepanekud ja märkused Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1982. aasta riikliku plaani kohta, mis esitati Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide arvamuses, samuti rahvasaadikute poolt Eesti NSV Ülemnõukogu istungjärgul tehtud ettepanekud ja märkused, ning võtta nende põhjal vastu asjakohased otsused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

579 Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981. aasta riikliku plaani täitmise käigu kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu o t s u s t a b:

1. Võtta teadmiseks Eesti NSV Ministrite Nõukogu ettekanne Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981. aasta riikliku plaani täitmise käigu kohta.

2. Märkida, et Eesti NSV Ministrite Nõukogu rakendab vajalikud abinõud Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981. aasta riikliku plaani täitmiseks.

3. Teha Eesti NSV Ministrite Nõukogule ülesandeks läbi vaadata Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide poolt tehtud ettepanekud ja märkused, samuti rahvasaadikute poolt Eesti NSV Ülemnõukogu istungjärgul tehtud ettepanekud ja märkused Eesti NSV majandusliku ja sotsiaalse arengu 1981. aasta riikliku plaani täitmise küsimustes ning juhindudes NLKP Keskkomitee 1981. aasta novembripleenumi otsustest rakendada abinõud käesoleva aasta ja 1982. aasta plaaniülesannete edukaks täitmiseks.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

580 Eesti NSV 1982. aasta riigieelarve kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

§ 1. Kinnitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt esitatud Eesti NSV 1982. aasta riigieelarve koos Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide parandustega tulude ja kulude osas 1 215 070 000 rubla.

§ 2. Määrata Eesti NSV 1982. aasta riigieelarve tuludeks riiklikelt ja koöperatiivettevõtelt ning -organisatsioonidelt — käibemaks, tootmisfondide maks, kasumi vaba jääk, kasumieraldised, tulumaks ja muud tulud sotsialistlikust majandusest — kokku 1 112 575 000 rubla.

§ 3. Määrata Eesti NSV 1982. aasta riigieelarves rahvamajanduse finantseerimise kuludeks — tööstuse, ehituse, põllumajanduse, transpordi, elamu- ja kommunaalmajanduse ning muude rahvamajandusharude edasiarendamiseks — kokku 659 247 000 rubla.

§ 4. Määrata Eesti NSV 1982. aasta riigieelarves assigneeringud sotsiaalseteks ja kultuurilisteks abinõudeks — üldharidus- ja kutsekoolidele, keskeri- ja kõrgõppeasutustele, teadusliku uurimise asutustele, raamatukogudele, klubidele, teatritele, ajakirjandusele, televisioonile, ringhäälingule ning muudeks haridus- ja kultuuriüritusteks; haiglatele, dispanseritele, sanatooriumidele ning teistele tervishoiu- ja kehakultuuri-asutustele; pensionideks ja abirahadeks — kokku 491 387 000 rubla, sealhulgas riikliku sotsiaalkindlustuse eelarvest 154 000 000 rubla.

§ 5. Määrata Eesti NSV 1982. aasta riigieelarves assigneeringud riigivõimu- ja riigivalitsemisorganite ning kohtuorganite ülalpidamiseks 14 642 000 rubla.

§ 6. Kinnitada vabariiklik eelarve 1982. aastaks tulude ja kulude osas 1 149 055 000 rubla ning peale selle kassaline käibefond 19 400 000 rubla.

§ 7. Määrata kindlaks Eesti NSV vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide 1982. aasta kohalikud eelarved tulude ja kulude osas 274 040 000 rubla, sealjuures linnade ja rajoonide järgi (rublades):

Eesti NSV vabariikliku alluvusega linnad ja rajoonid	Tulud ja kulud	Peale selle kassaline käibefond
1	2	3
Tallinna linn	103 890 000	2 100 000
Kohtla-Järve linn	17 939 000	470 000
Narva linn	12 429 000	330 000
Pärnu linn	12 096 000	320 000
Sillamäe linn	854 000	25 000
Tartu linn	25 788 000	500 000

1	2	3
Haapsalu rajoon	6 097 000	180 000
Harju rajoon	8 949 000	295 000
Hiiumaa rajoon	1 934 000	60 000
Jõgeva rajoon	7 171 000	180 000
Kingissepa rajoon	7 394 000	200 000
Kohtla-Järve rajoon	1 902 000	60 000
Paide rajoon	6 978 000	195 000
Põlva rajoon	5 657 000	170 000
Pärnu rajoon	3 840 000	115 000
Rakvere rajoon	11 561 000	310 000
Rapla rajoon	5 134 000	155 000
Tartu rajoon	6 848 000	210 000
Valga rajoon	7 267 000	200 000
Viljandi rajoon	12 368 000	295 000
Võru rajoon	7 944 000	230 000

§ 8. Kinnitada 1982. aastaks eraldised üleliidulistest riiklikest maksumedest ja tuludest Eesti NSV vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide eelarvetesse järgmises suuruses:

Eesti NSV vabariikliku alluvusega linnad ja rajoonid	Eraldamise protsendid					
	kolhoosi tulumaksust	elanikele vee avast tulumaksust	vallaliste, üksikute ja väheajalaste NSVL kodanike maksust	metsatuludest	käibemaksust	
1	2	3	4	5	6	
Tallinna linn	100	10	100	100	12,0	
Kohtla-Järve linn	100	75	100	100	42,2	
Narva linn	100	30	100	100	68,4	
Pärnu linn	100	100	100	100	66,5	
Sillamäe linn	100	30	100	100	57,6	
Tartu linn	100	20	100	100	49,2	
Haapsalu rajoon	50	60	100	100	29,2	
Harju rajoon	10	35	100	100	27,9	
Hiiumaa rajoon	90	100	100	100	79,4	
Jõgeva rajoon	50	85	100	100	48,6	
Kingissepa rajoon	100	100	100	100	89,8	
Kohtla-Järve rajoon	30	40	100	40	90,7	
Paide rajoon	50	100	100	100	79,5	
Põlva rajoon	40	100	100	100	87,1	
Pärnu rajoon	10	5	10	10	61,1	

	1	2	3	4	5	6
Rakvere rajoon		10	25	100	100	77,9
Rapla rajoon		25	100	100	100	45,4
Tartu rajoon		50	50	100	100	59,4
Valga rajoon		100	25	100	100	8,6
Viljandi rajoon		50	75	100	100	74,1
Võru rajoon		100	100	100	100	74,7

Kanda 1982. aastal laekumised põllumajandusmaksust täielikult Eesti NSV vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide eelarvetesse.

Määrata kindlaks lisaeraldised vabariiklikku eelarvesse laekuvast käibemaksu järgmises suuruses: Kingissepa rajooni eelarvesse 4,5 protsenti, Põlva rajooni eelarvesse 4 protsenti, Hiiumaa rajooni eelarvesse 3 protsenti, Paide ja Võru rajooni eelarvesse 2 protsenti, Haapsalu, Harju, Jõgeva, Kohtla-Järve, Rakvere, Valga ja Viljandi rajooni eelarvesse 1 protsent, Rapla ja Tartu rajooni eelarvesse 0,5 protsenti ning Pärnu rajooni eelarvesse 0,25 protsenti rajoonide tarbijate kooperatsiooni organisatsioonide jaekaubakäibest.

§ 9. Teha Eesti NSV Ministrite Nõukogule ülesandeks läbi vaadata Eesti NSV Ülemnõukogu plaani- ja eelarvekomisjoni ning teiste alatiste komisjonide arvamuses tehtud ettepanekud ja märkused Eesti NSV 1982. aasta riigieelarve kohta, samuti rahvasaadikute poolt Eesti NSV Ülemnõukogu istungjärgul tehtud ettepanekud ja märkused, ning võtta nende põhjal vastu asjakohased otsused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

581 Eesti NSV 1980. aasta riigieelarve täitmise aruande kinnitamise kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Kinnitada aruanne Eesti NSV 1980. a. riigieelarve täitmise kohta tulude osas 1 210 602 000 rubla ja kulude osas 1 169 278 000 rubla suuruses summas, kusjuures tulud ületavad kulusid 41 324 000 rubla võrra, peale selle kassaline käibefond 1. jaanuariks 1981. a. 25 000 000 rubla.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

582 Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta

I OSA

ÜLDSÄTTED

§ 1. Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimise põhiprintsiibid

Vastavalt Eesti NSV konstitutsioonile valitakse Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunikud rajooni, linna, Tallinna linnarajooni kodanike poolt üldise, ühetaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajasel hääletusel viieks aastaks.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujad valitakse kodanike koosolekutel nende töö- või elukoha järgi, sõjaväelaste koosolekutel väeosi lahtisel hääletamisel kaheks ja pooleks aastaks.

§ 2. Üldine valimisõigus

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimised on üldised: kõigil Eesti NSV kodanikel, kes on saanud 18-aastaseks, on õigus valida, välja arvatud isikud, kes seadusega kehtestatud korras on tunnistatud nõdrameelseks.

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunikuks ja rahvakaasistujaks võib olla valitud Eesti NSV iga kodanik, kes on saanud valimiste päevaks 25-aastaseks.

Eesti NSV kodanike valimisõiguste mis tahes otsene või kaudne piiramine olenevalt päritolust, sotsiaalsest ja varalisest seisundist, rassilisest ja rahvuslikust kuuluvusest, soost, haridusest, keelest, suhtumisest religiooni, antud paikkonnas elamise ajast ning tegevusalast ja -laadist on keelatud.

§ 3. Ühetaoline valimisõigus

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimised on ühetaolised: igal valijal on üks hääl, kõik valijad võtavad valimistest osa võrdsetel alustel.

Naistel ja meestel on võrdsed valimisõigused.

Sõjaväelastel on kõigi kodanikega võrdsed valimisõigused.

§ 4. Otsene valimisõigus

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimised on otsesed: rahvakohtunikke ja rahvakaasistujaid valivad kodanikud vahetult.

§ 5. Salajane hääletamine rahvakohtunike valimistel

Hääletamine Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimistel on salajane: kontroll valijate tahteavalduste üle ei ole lubatud.

§ 6. Teiste liiduvabariikide kodanike valimisõigused

Teiste liiduvabariikide kodanikud kasutavad Eesti NSV territooriumil Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimistel valimisõigusi võrdselt Eesti NSV kodanikega.

§ 7. Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute moodustamine

Vastavalt Eesti NSV seadusele «Eesti NSV kohtukorralduse kohta» moodustatakse Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtud kõikides rajoonides ja rajoonilise jaotuseta vabariikliku alluvusega linnades, samuti Tallinna linnarajoonides.

§ 8. Eesti NSV rajooni (linna) rahvakohtusse valitavate rahvakohtunike ja rahvakaasistujate arv

Igasse Eesti NSV rajooni (linna) rahvakohtusse valitavate rahvakohtunike ja rahvakaasistujate arvu määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV justiitsministri esildusel.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute nimekirjad, kus tuuakse ära igas rajoonis, linnas ja Tallinna linnarajoonis valitavate rahvakohtunike ja rahvakaasistujate arv, avaldab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kolmandal päeval pärast valimiste määramist.

§ 9. Rahvakohtunike valimiste korraldamine valimisringkonniti

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimised toimuvad valimisringkonniti. Igast valimisringkonnast valitakse üks rahvakohtunik.

§ 10. Rahvakohtunike valimiste läbiviimine valimiskomisjonide poolt

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste läbiviimise tagavad valimiskomisjonid, mis moodustatakse ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja väeositi toimuvate sõjaväelaste koosolekute esindajaist.

§ 11. Ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja kodanike osavõtt valimiste ettevalmistamisest ja läbiviimisest

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonid, kooperatiivsed ning teised ühiskondlikud organisatsioonid ja töökollektiivid võtavad Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimiste ettevalmistamisest ja läbiviimisest osa nii oma esindajate kaudu valimiskomisjonides kui ka vahetult.

Eesti NSV kodanikud võtavad valimiste ettevalmistamisest ja läbiviimisest osa ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide, väeositi toimuvate sõjaväelaste koosolekute ja valijate valimiseelsete koosolekute kaudu.

§ 12. Rahvakohtuniku- ja rahvakaasistujakandidaatide ülesseadmise õigus

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtuniku- ja rahvakaasistujakandidaatide ülesseadmise õigus on Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku

Noorsooühingu organisatsioonidel, kooperatiivsetel ja teistel ühiskondlikel organisatsioonidel, töökollektiividel, samuti sõjaväelaste koosolekutel väeosi.

Eesti NSV kodanikele ja ühiskondlikele organisatsioonidele garanteeritakse rahvakohtuniku- ja rahvakaasistujakandidaatide poliitiliste, tööalaste ja isiklike omaduste vaba ja igakülgne arutamine, samuti õigus agitatsiooniks koosolekutel, trükisõnas, televisioonis ja raadios.

§ 13. Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kulud

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimised toimuvad riigi kulul.

§ 14. Vastutus valimisseadusandluse rikkumise eest

Valimiskomisjonide liikmed ning riiklike ja ühiskondlike organite ametiisikud, kes on võltsinud valimisdokumente, lugenud teadvalt ebaõigesti hääli, rikkunud hääletamise saladust rahvakohtunike valimistel või muul viisil rikkunud käesolevat seadust, samuti isikud, kes takistavad kodanikul vabalt teostamast tema õigust valida ja olla valitud rahvakohtunikuks või rahvakaasistujaks, kannavad seadusega kindlaksmääratud vastutust.

II OSA

RAHVAKOHTUNIKE VALIMISTE LÄBIVIIMISE KORD

1. peatükk

VALIMISTE MÄÄRAMISE KORD.

VALIMISRINGKONDADE MOODUSTAMINE

§ 15. Valimiste määramise kord

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimised viiakse läbi üheaegselt ja need määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus valimiste määramise kohta avaldatakse ajakirjanduses hiljemalt kaks kuud enne rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike volituste tähtaja lõppemist.

§ 16. Valimisringkondade moodustamine

Rahvakohtunike valimisteks moodustab rajooni, linna, Tallinna linna-rajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee rajooni, linna või Tallinna linnarajooni territooriumil valimisringkonnad kooskõlas vastava rajooni (linna) rahvakohtusse valitavate rahvakohtunike arvuga, mille on kindlaks määranud Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Valimisringkonnad moodustatakse võrdse elanike arvuga kogu rajooni, linna või Tallinna linnarajooni territooriumil. Valimisringkondade piiride kindlaksmääramisel arvestatakse territooriumi administratiivset jaotust ja muid iseärasusi.

Valimisringkondade nimekirja avaldab rajooni, linna, Tallinna linna-rajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee hiljemalt kümnendal päeval pärast valimiste määramist.

2. peatükk

VALIMISJAOSKONNAD

§ 17. Valimisjaoskondade moodustamine

Hääletamise läbiviimiseks ja häälte lugemiseks jagatakse rajoonide, linnade ja Tallinna linnarajoonide territoorium valimisjaoskondadeks. Valimisjaoskonnad moodustatakse ka väeosades.

Valimisjaoskonnad võidakse moodustada sanatooriumides ja puhkekohtudes, haiglates ja muudes statsionaarsetes raviasutustes, suurtes raudtee- ja lennujaamades ning meresadamates, samuti valimiste päeval sõidus olevatel laevadel.

Valimiste päeval sõidus olevatel laevadel moodustatud valimisjaoskondade kuuluvuse rahvakohtunike valimiste ringkondadesse otsustab rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee, kelle territooriumil laeva kodusadam asub.

§ 18. Valimisjaoskondade moodustamise kord

Valimisjaoskondi moodustavad rajoonide, vabariikliku alluvusega linnade ja Tallinna linnarajoonide rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed. Valimiste päeval sõidus olevatel laevadel moodustavad valimisjaoskondi rajoonide, linnade ja Tallinna linnarajoonide rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed, kelle territooriumil laeva kodusadam asub.

Valimisjaoskondi väeosades moodustavad väeosade või väekoondiste komandörid kooskõlastatult vastavate rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedega.

Valimisjaoskonnad moodustatakse hiljemalt viieteistkümnendal päeval pärast valimiste määramist. Väeosades, samuti suurtes raudtee- ja lennujaamades ning meresadamates ja valimiste päeval sõidus olevatel laevadel moodustatakse valimisjaoskonnad sama aja jooksul, erandjuhtudel aga hiljemalt viis päeva enne valimisi.

Vastava rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee määrab kindlaks valimisjaoskondade ühtse numeratsiooni rajooni, linna või Tallinna linnarajooni piires ning informeerib elanikke iga valimisjaoskonna piiridest koos valimiste jaoskonnakomisjoni ja hääletamisruumi asukoha äranäitamiseks.

§ 19. Valimisjaoskondade moodustamise normid

Asulas või asulate rühmas moodustatakse valimisjaoskonnad vähemalt 100 ja mitte rohkem kui 3000 valijaga.

Saartel paiknevates väikestes asulates, samuti valimiste päeval sõidus olevatel laevadel võidakse valimisjaoskonnad moodustada vähemalt 20 valija olemasolu korral.

Väeosades moodustatakse valimisjaoskonnad vähemalt 20 ja mitte rohkem kui 3000 valijaga.

Sanatooriumides ja puhkekohtudes, samuti haiglates ja teistes statsionaarsetes raviasutustes võidakse valimisjaoskonnad moodustada vähemalt 50 valija olemasolu korral.

3. peatükk

VALIJATE NIMEKIRJAD

§ 20. Kodanike valijate nimekirjadesse võtmise kord

Valijate nimekirjadesse võetakse kõik kodanikud, kes on saanud valimiste päevaks või valimiste päeval 18-aastaseks ning nimekirjade koostamise momendil elavad (alaliselt või ajutiselt) antud rahvasaadikute nõukogu territooriumil. Kui puuduvad täpsed andmed sündimise päeva ja kuu kohta, loetakse kodanik sündinuks vastava aasta 1. jaanuaril. Valijat ei või kanda rohkem kui ühte valijate nimekirja.

Linnade, Tallinna linnarajoonide, alevite ja külade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed tagavad valijate arvestuse, mis on tarvilik valijate nimekirjade koostamiseks.

Valijate nimekirjadest jäetakse välja kodanikud, kes on tunnistanud mõdrameelseks ainult kohtu otsusega või vabariikliku tervishoiuorgani poolt moodustatava arstliku komisjoni otsustusega. Nimetatud otsustuse peale võib kaevata rajooni (linna) rahvakohtusse.

Eesti NSV territooriumil elavaid välisriikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid valijate nimekirjadesse ei võeta.

§ 21. Valijate nimekirjade koostamine

Valijate nimekirju koostavad iga valimisjaoskonna kohta linnade, Tallinna linnarajoonide, alevite ja külade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed ning neile kirjutavad alla vastava nõukogu täitevkomitee esimees ja sekretär.

Väeosades olevate sõjaväelastest valijate nimekirju koostavad ja kirjutavad neile alla väeosade komandörid. Kooskõlastatult rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedega võidakse nendesse nimekirjadesse võtta sõjaväelaste perekonnaliikmeid ja teisi valijaid, kui nad elavad väeosade paiknemise piirkondades. Väljaspool väeosi elavad sõjaväelased võetakse valijate nimekirjadesse nende elukoha järgi üldistel alustel.

Valimiste päeval sõidus olevatel laevadel koostavad valijate nimekirju ja kirjutavad neile alla laevade kaptenid.

Sanatooriumides ja puhkekodudes, samuti haiglates ja muudes statsionaarsetes raviasutustes puhkusel või ravil viibivate valijate nimekirju koostavad rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed, kelle territooriumil need asutused paiknevad.

Valijate perekonnanimed kantakse valijate nimekirja tähestikulises järjekorras.

§ 22. Valijate nimekirjade tutvustamine kodanikele

Valijate nimekirjad esitatakse üldiseks tutvumiseks 20 päeva enne valimisi.

Rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee, kes on koostanud valijate nimekirjad, teeb vahetult või valimiste jaoskonnakomisjonide kaudu valijatele teatavaks nimekirjadega tutvumise koha ja aja.

Kodanikele tagatakse võimalus valijate nimekirjadega tutvuda ja nende koostamise õigsust kontrollida vastava rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee või valimiste jaoskonnakomisjoni ruumis.

§ 23. Kodanike õigus kaebuse esitamisele ebaõigsuste korral valijate nimekirjas

Igal kodanikul on õigus esitada kaebus valijate nimekirjast väljajätmise, nimekirja ebaõige võtmise või nimekirjast kustutamise korral, samuti nimekirjas esinevate ebatäpsuste korral perekonna-, ees- ja isanimes või muudes andmetes valija kohta.

Avaldus ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas esitatakse nimekirja koostanud rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele, väeosa komandöri või laeva kaptenile, kes on kohustatud selle hiljemalt kahe päeva jooksul läbi vaatama ja valijate nimekirjas vajalikud parandused tegema või andma avaldajale ära kirja motiveeritud otsusest tema avalduse tagasilükkamise kohta.

Rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee otsuse peale võib kaevata rajooni (linna) rahvakohtusse, kes on kohustatud kaebuse läbi vaatama kolme päeva jooksul. Rajooni (linna) rahvakohtu otsus on lõplik. Vastavalt kohtuotsusele teeb rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee viivitamata paranduse valijate nimekirjas.

§ 24. Hääletamisõiguse tõend

Kui valija vahetab oma asukohta valijate nimekirjade üldiseks tutvumiseks esitamise ja valimiste päeva vahelisel ajal, annab valimiste jaoskonnakomisjon tema palvel talle hääletamisõiguse tõendi. Tõend antakse valijate nimekirja alusel, millesse tehakse vastav märge.

Hääletamisõiguse tõendi alusel kantakse valija täiendavasse valijate nimekirja mis tahes valimisjaoskonnas selles kohas, kus ta valimiste päeval viibib. Täiendava valijate nimekirja koostab valimiste jaoskonnakomisjon ning sellele kirjutavad alla komisjoni esimees ja sekretär.

4. p e a t ü k k

VALIMISKOMISJONIDE MOODUSTAMINE

§ 25. Rahvakohtunike valimiste komisjonid

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste läbiviimiseks moodustatakse järgmised valimiskomisjonid:

rajoonis, rajoonilise jaotuseta vabariikliku alluvusega linnas ja Tallinna linnarajoonis vastavalt rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon;
valimisjaoskonnas — valimiste jaoskonnakomisjon.

§ 26. Esindajate ülesseadmine valimiskomisjonide koosseisu

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste komisjonid moodustatakse Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonide, kooperatiivsete ja teiste ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja väeositi toimuvate sõjaväelaste koosolekute esindajatest.

Esindajaid valimiskomisjonide koosseisu seavad üles ühiskondlike organisatsioonide rajooni-, linna- ja Tallinna linnarajooniorganid ning algorganisatsioonid, samuti töökollektiivid ja sõjaväelaste koosolekud väeositi.

Töökollektiivide esindajate ülesseadmine valimiskomisjonide koosseisu toimub kollektiivide üldkoosolekutel, mida kutsuvad kokku ametiühingute vabriku-, tehase- või kohalikud komiteed. Suurtes töökollektiivides võidakse koosolekud korraldada tsehhide, jaoskondade, vahetuste, brigadide ja osakondade viisi.

Valimiskomisjonide koosseis avaldatakse üldiseks teadmiseks.

§ 27. Valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjonide moodustamine

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon moodustatakse järgmises koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 6—10 komisjoni liiget.

Valimiskomisjoni koosseisu kinnitab vastavalt rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee hiljemalt kahe teistkümnendal päeval pärast valimiste määramist.

§ 28. Valimiste jaoskonnakomisjonide moodustamine

Valimiste jaoskonnakomisjon moodustatakse järgmises koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—16 komisjoni liiget, valimisjaoskondades aga, kus on alla 100 valija — esimees, sekretär ja 1—3 liiget. Komisjoni koosseisu kinnitab vastavalt rajooni, vabariikliku alluvusega linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee hiljemalt kolmekümnendal päeval pärast valimiste määramist.

Vajalikel juhtudel võivad rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed suurendada valimiste jaoskonnakomisjonide arvulist koosseisu valimisjaoskondades, mis on moodustatud suurtes raudtee- ja lennujaamades ning meresadamates ja valimiste päeval sõidus olevatel laevadel, samuti siis, kui jaoskonna territooriumil on väikesi asulaid.

Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees või esimehe asetäitja või sekretär vabastatakse valimiste ettevalmistamise ja läbiviimise ajaks tootmis- või ametikohustuste täitmisest 30 kalendripäevaks keskmise palga säilitamisega alatisel töökohal.

§ 29. Valimiskomisjonide koosseisus muudatuste tegemise kord

Valimiskomisjoni esimehe, esimehe asetäitja, sekretäri või liikme võib kohustuste täitmisest komisjonis tema isikliku avalduse põhjal või teda ülesseadnud ühiskondliku organisatsiooni, töökollektiivi või väeosa sõjaväelaste koosoleku esildusel vabastada organ, kes on kinnitanud komisjoni koosseisu. Uus esindaja valimiskomisjoni koosseisu seatakse üles ja kinnitatakse käesoleva seadusega kehtestatud korras.

5. peatükk

VALIMISKOMISJONIDE VOLITUSED JA TÖÖKORD

§ 30. Valimiste rajooni-, linna, linnarajoonikomisjoni volitused

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon:

1) kontrollib käesoleva seaduse täitmist vastavasse rajooni (linna) rahvakohtusse rahvakohtunike valimiste ettevalmistamisel ja läbiviimisel;

- 2) suunab valimiste jaoskonnakomisjonide tegevust;
- 3) kuulab valimiste jaoskonnakomisjonide, kohalike riiklike ja ühiskondlike organite informatsiooni valimiste ettevalmistamise ja läbiviimise küsimustes;
- 4) jälgib valijate nimekirjade koostamist ja nende esitamist üldiseks tutvumiseks;
- 5) kontrollib valimiste jaoskonnakomisjonide varustatust ruumide, transpordivahendite ja sidega ning vaatab läbi muid valimiste materaaltehnilise kindlustatuse küsimusi;
- 6) registreerib ülesseatud rahvakohtunikukandidaadid;
- 7) kinnitab iga valimisringkonna valimisedeli teksti, tagab valimisedelite valmistamise ning valimiste jaoskonnakomisjonide varustamise nendega;
- 8) vaatab läbi avaldused ja kaebused valimiste jaoskonnakomisjonide ebaõige tegevuse kohta ja teeb nende suhtes lõplikud otsused;
- 9) teeb kindlaks valimiste tulemused igas valimisringkonnas ning kokkuvõtted vastava rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimistest;
- 10) registreerib vastavasse rajooni (linna) rahvakohtusse valitud rahvakohtunikud;
- 11) täidab muid volitusi vastavalt käesolevale seadusele.

§ 31. Valimiste jaoskonnakomisjoni volitused

Valimiste jaoskonnakomisjon:

- 1) tutvustab valijatele valijate nimekirja, võtab vastu avaldusi ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas ja esitab need läbivaatamiseks nimekirja koostanud rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele, väeosa komandörile või laeva kaptenile;
- 2) annab valijatele valijate nimekirja alusel hääletamisõiguse tõendeid käesoleva seaduse §-s 24 ettenähtud juhtudel;
- 3) koostab täiendava valijate nimekirja isikute kohta, kes on saabunud valimisjaoskonda hääletamisõiguse tõenditega;
- 4) informeerib elanikke valimiste jaoskonnakomisjoni asukohast ja tööajast, samuti valimiste päevast ja hääletamise kohast;
- 5) tagab ruumide ettevalmistamise hääletamiseks ja valimiskastide valmistamise;
- 6) korraldab valimiste päeval valimisjaoskonnas hääletamist;
- 7) vaatab läbi avaldused ja kaebused küsimustes, mis on seotud valimiste ettevalmistamisega ja hääletamise korraldamisega valimisjaoskonnas, ning võtab nende kohta vastu otsused;
- 8) loeb valimisjaoskonnas iga rahvakohtunikukandidaadi kohta antud hääli;
- 9) täidab muid volitusi vastavalt käesolevale seadusele.

§ 32. Valimiskomisjonide volituste täitmise kord

Valimiskomisjoni istungid kutsub kokku selle esimees ja istungid on otsustusvõimelised, kui neist võtab osa üle poole komisjoni koosseisust. Komisjoni otsused võetakse vastu lahtisel hääletamisel kogu komisjoni

koosseisu lihthälteenamusega. Komisjoni liikmetel, kes ei ole nõus komisjoni otsusega, on õigus avaldada eriarvamust, mis lisatakse kirjalikult protokollile.

Valimiskomisjonide otsused, mis on vastu võetud nende volituste piires, on täitmiseks kohustuslikud kõigile riiklikele ja ühiskondlikele organitele, ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele.

Valimiste jaoskonnakomisjoni otsuse peale võib kaevata rahva-kohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjoni.

§ 33. Avalikkus valimiskomisjonide töös

Valimiskomisjonid informeerivad elanikke oma istungitest, vastuvõetud otsustest ja nende poolt korraldatavatest üritustest. Komisjonide istungitel võivad viibida ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide, samuti ajakirjanduse, televisiooni ja raadio esindajad.

§ 34. Kaasabi valimiskomisjonidele nende volituste täitmisel

Riiklikud ja ühiskondlikud organid, ettevõtted, asutused, organisatsioonid ning ametiisikud on kohustatud osutama valimiskomisjonidele kaasabi nende volituste täitmisel ning andma nende tööks vajalikke andmeid ja materjale.

Valimiskomisjonil on õigus pöörduda valimiste ettevalmistamise ja läbiviimise küsimustes riiklike ja ühiskondlike organite, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning ametiisikute poole, kes on kohustatud tõstatatud küsimuse läbi vaatama ja valimiskomisjonile hiljemalt kolme päeva jooksul vastuse andma.

6. peatükk

RAHVAKOHTUNIKUKANDIDAATIDE ÜLESSEADMINE

§ 35. Rahvakohtunikukandidaatide ülesseadmise kord

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunikukandidaadid seatakse üles valimisringkonniti. Rahvakohtunikukandidaatide ülesseadmine algab kahekümne viiendal päeval pärast valimiste määramist ja lõpeb 20 päeva enne valimisi.

Rahvakohtunikukandidaate seavad üles Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonid, kooperatiivsed ja teised ühiskondlikud organisatsioonid nende vabariiklike, rajooni-, linna- ja Tallinna linnarajooniorganite kaudu, töökollektiivid, samuti sõjaväelaste koosolekud väeosi.

Rahvakohtunikukandidaatide ülesseadmine töökollektiivide poolt toimub kollektiivide üldkoosolekutel, mille kutsuvad kokku ametiühingute vabriku-, tehase- või kohalikud komiteed. Suurtes töökollektiivides viiakse koosolekud korraldada tsehhide, jaoskondade, vahetuste, brigadide ja osakondade viisi.

Sõjaväelaste koosolekud rahvakohtunikukandidaatide ülesseadmiseks kutsuvad kokku väeosa juhtkond. Kui ei ole võimalik korraldada väeosa sõjaväelaste üldkoosolekut, toimuvad koosolekud allüksuste viisi.

Igal rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise koosolekul viibijal on õigus osa võtta kandidatuuride arutamisest, toetada esitatud kandidatuure või teha ettepanekuid nende taandamiseks.

Rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise otsus võetakse vastu koosolijate häälteenamusega või ühiskondliku organisatsiooni vastava organi kogu koosseisu häälteenamusega ning tehakse viivitamata teatavaks kandidaadiks ülesseatud isikule.

Rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise kohta koostatakse protokoll, milles tuuakse ära kandidaadi ülesseadnud organisatsiooni nimetus, koosoleku või istungi läbiviimise koht ja aeg, koosolekust või istungist osavõtnud isikute arv, kandidaadi ülesseadmise poolt antud häälte arv, kandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi, tema vanus, tegevusala ja elukoht.

Ühiskondlikud organisatsioonid, töökollektiivid ja koosolekud, kes on rahvakohtunikukandidaadid üles seadnud, informeerivad elanikke ülesseatud rahvakohtunikukandidaatidest ajakirjanduse, televisiooni, raadio ning muude teabevahendite kaudu, samuti võivad valida rahvakohtunikukandidaatide usaldusmehi.

§ 36. Õigus toetada ülesseatud rahvakohtunikukandidaate

Ühiskondlikud organisatsioonid, töökollektiivid ja sõjaväelaste koosolekud väeositi võivad avaldada toetust teiste ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide või väeositi toimunud sõjaväelaste koosolekute poolt ülesseatud kandidatuuridele, samuti valida rahvakohtunikukandidaatide usaldusmehi.

§ 37. Rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise otsuse tühistamine. Oma kandidatuuri tagasivõtmine kandidaadi poolt

Rahvakohtunikukandidaadi ülesseadnud ühiskondlikul organisatsioonil, töökollektiivil ja koosolekul on õigus igal ajal enne valimisi tühistada oma otsus rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise kohta. Otsus selles küsimuses võetakse vastu korras, mis on ette nähtud rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmiseks, ja esitatakse rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjonile.

Rahvakohtunikukandidaat võib igal ajal enne valimisi oma kandidatuuri tagasi võtta. Kandidaadi avaldus oma kandidatuuri tagasivõtmise kohta esitatakse rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjonile.

Rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise otsuse tühistamise või kandidaadi poolt oma kandidatuuri tagasivõtmise teeb rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjon teatavaks valimisringkonna elanikele.

§ 38. Rahvakohtunikukandidaatide registreerimise kord

Rahvakohtunikukandidaadid, kes on üles seatud käesoleva seaduse nõudeid järgides, registreerib rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon.

Rahvakohtunikukandidaatide registreerimine algab 25 päeva ja lõpeb 15 päeva enne valimisi.

Rahvakohtunikukandidaadid registreeritakse rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjoni istungil järgmiste dokumentide olemasolu korral: ühiskondliku organisatsiooni vastava organi istungi, töökollektiivi koosoleku või väeosa sõjaväelaste koosoleku protokoll rahvakohtunikukandidaadi ülesseadmise kohta selles valimisringkonnas; rahvakohtunikukandidaadi nõusolekuavaldus kandideerida selles valimisringkonnas. Iga rahvakohtunikukandidaadi registreerimise kohta koostab rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjon protokoll.

Rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjon on kohustatud registreerima kõik rahvakohtunikukandidaadid, kes on igas valimisringkonnas üles seatud käesoleva seaduse nõudeid järgides.

Teadaande rahvakohtunikukandidaatide registreerimisest ja andmed nende kohta avaldab rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon hiljemalt viiendal päeval pärast registreerimist.

Rahvakohtunikukandidaat võib kandideerida ainult ühte rajooni (linna) rahvakohtusse ja ainult ühes valimisringkonnas. Rahvakohtunikukandidaat ei või kuuluda vastavasse rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjoni või jaoskonnakomisjoni, kes organiseerib hääletamist selles valimisringkonnas, kus ta on kandidaadiks üles seatud. Rahvakohtunikukandidaadiks ülesseatud isik, kes kuulub ühte nimetatud komisjoni, vabastatakse kohustustest komisjonis alates tema rahvakohtunikukandidaadiks registreerimisest.

§ 39. Väljalangenud rahvakohtunikukandidaadi asemele uue kandidaadi ülesseadmise kord

Juhul kui rahvakohtunikukandidaat on välja langenud pärast rahvakohtunikukandidaatide registreerimise tähtaja lõppemist ja kui valimisringkonda ei jää teisi kandidaate, pöörduv rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja väeositi toimuvate sõjaväelaste koosolekute poole ettepanekuga seada üles uus rahvakohtunikukandidaat.

Kui valimisteni jäänud aja jooksul ei ole võimalik üles seada, registreerida ja arutada uut rahvakohtunikukandidaati, viiakse valimised vastavas valimisringkonnas läbi ühe kuu jooksul pärast Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimisi.

§ 40. Valimissedel

Iga valimisringkonna valimissedeli teksti kinnitab rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon. Sedelile kantakse tähestikulises järjekorras kõik valimisringkonnas registreeritud rahvakohtunikukandidaadid, tuues ära iga kandidaadi perekonna-, ees- ja isanime ning kandidaadid ülesseadnud ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide või väeositi toimunud sõjaväelaste koosolekute nimetused.

Valimissedelid trükitakse keeltes, mida kasutab valimisringkonna elanikkond. Valimissedelid toimetatakse kõigile valimiste jaoskonnakomisjonidele kätte hiljemalt viis päeva enne valimisi.

§ 41. Valijate koosolekud rahvakohtunikukandidaatidega kohtumisteks

Rahvakohtunikukandidaatide kohtumisteks oma valijatega toimuvad koosolekud, mille kutsuvad kokku ühiskondlikud organisatsioonid või alevi või küla rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed. Koosolekud korraldatakse vastava valimisringkonna valijate elu- või töökoha järgi. Koosolekute ajast ja kohast teatatakse valijatele aegsasti.

§ 42. Valimiseelne agitatsioon

Ühiskondlikel organisatsioonidel ja töökollektiividel, kes on rahvakohtunikukandidaadid üles seadnud või neile toetust avaldanud, on õigus takistamatult agiteerida oma kandidaatide poolt.

Ühiskondlikele organisatsioonidele ja töökollektiividele antakse tasuta ruumid koosolekuteks, samuti massiteabevahendid valimiseelse agitatsiooni tegemiseks.

Igale kodanikule garanteeritakse õigus osa võtta valimiseelsest agitatsioonist.

Agitatsioon valimiste päeval hääletamisruumis ei ole lubatud.

7. peatükk

RAHVAKOHTUNIKUKANDIDAADI TEGEVUSE PÕHITAGATISED

§ 43. Rahvakohtunikukandidaadi õigus esineda koosolekutel ja kasutada massiteabevahendeid

Kõigil rahvakohtunikukandidaatidel on alates nende registreerimisest rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjonide poolt võrdne õigus osa võtta ja esineda valimiseelsetel koosolekutel, ajakirjanduses, televisioonis ja raadios.

Riiklikud ja ühiskondlikud organid ning valimisringkonna territooriumil asuvate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhid on kohustatud osutama rahvakohtunikukandidaadile kaasabi valijatega kohtumiste organiseerimisel, valimiseelsete koosolekute korraldamisel ning vajalike teatme- ja informatsioonimaterjalide saamisel.

§ 44. Rahvakohtunikukandidaadi vabastamine tootmis- või ametikohustuste täitmisest osavõtuks valimiseelsetest üritustest

Valijatega kohtumiste korraldamise ning valimiseelsetel koosolekutel, televisioonis ja raadios esinemiste ajaks vabastatakse rahvakohtunikukandidaat tootmis- või ametikohustuste täitmisest keskmise palga säilitamisega alatisel töökohal.

8. peatükk

HÄÄLETAMISE JA VALIMISTEST KOKKUVÕTETE TEGEMISE KORD

§ 45. Hääletamise aeg ja koht

Hääletamine toimub valimiste päeval kella 6-st hommikul kuni kella 10-ni õhtul. Valimiste päeval sõidus olevatel laevadel hääletatakse laeva kodusadama aja järgi.

Hääletamise ajast ja kohast informeerib valimiste jaoskonnakomisjon kõiki valijaid hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

Kui hääletanud on kõik nimekirjadesse kantud valijad, võidakse hääletamine lõpetada ka enne kella 10 õhtul valimiste päeval sõidus olevatel laevadel ja väeosades moodustatud valimisjaoskondades, samuti rajoonide rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteede loal väikestel saartel paiknevates valimisjaoskondades, kuhu ühendustingimuste tõttu ei saa valimiste päeval tulla hääletamisõiguse tõendiga valijaid.

§ 46. Hääletamise läbiviimine

Igas valimisjaoskonnas hääletatakse selleks spetsiaalselt eraldatud ruumis, kus peavad olema sisustatud salajase hääletamise kabiinid või toad, kindlaks määratud valimisedelite väljaandmise koht ja üles seatud valimiskastid. Hääletamise korraldamise ja ruumis korra tagamise eest vastutab valimiste jaoskonnakomisjon.

Enne hääletamise algust kontrollib valimiste jaoskonnakomisjoni esimees komisjoni kõigi liikmete juuresolekul valimiskaste ning plommib või pitseerib need. Selle juures võivad viibida ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide, ajakirjanduse, televisiooni ja raadio esindajad.

Iga valija hääletab isiklikult. Valimisedelid annab valijaile valimiste jaoskonnakomisjon valijate nimekirja alusel passi või muu isikut tõendava dokumendi esitamisel. Valimisedelite väljaandmise kohta tehakse valijate nimekirjas märge.

Erandina võib valimiste jaoskonnakomisjon üksikutele valijatele, kes tervisliku seisundi või ühendustingimuste tõttu ei saa isiklikult hääletamisruumi tulla, nende palvel teha komisjoni ühele või mitmele liikmele ülesandeks korraldada hääletamine nende valijate viibimise paigas. Suurtes raudteejaamades moodustatud valimisjaoskondade valimiste jaoskonnakomisjonid tagavad nii jaamades kui ka kaugreisiringides olevate valijate hääletamise.

§ 47. Valimisedeli täitmise kord

Valija täidab valimisedeli salajase hääletamise kabiinis või toas. Sedeli täitmise juures ei tohi olla mitte kedagi peale hääletaja. Valijal, kellel pole võimalik sedelit iseseisvalt täita, on õigus kutsuda kabiini või tuppa omal äranägemisel teine isik, kuid mitte valimiskomisjoni liiget.

Sedeli täitmisel jätab valija sellele kandidaadi perekonnanime, kelle poolt ta hääletab, kriipsutades läbi ülejäänute perekonnanimed. Valija hääletab sedeli valimiskasti laskmise teel.

§ 48. Häälte lugemine valimisjaoskonnas

Hääli loeb valimisjaoskonnas valimiste jaoskonnakomisjon.

Valimiste jaoskonnakomisjon avab valimiskastid pärast seda, kui komisjoni esimees on kuulutanud hääletamise lõppenuks. Valimiskastide avamine enne hääletamise lõppemist on keelatud. Enne valimiskastide avamist peab valimiste jaoskonnakomisjon kustutama kõik valijatele välja andmata jäänud sedelid.

Valimiste jaoskonnakomisjon teeb valijate põhi- ja täiendava nimekirja alusel kindlaks valijate üldarvu valimisjaoskonnas, samuti sedelid

saanud valijate arvu. Valimiskastides olevate sedelite alusel teeb valimiste jaoskonnakomisjon kindlaks hääletamisest osavõtnud valijate üldarvu, iga rahvakohtunikukandidaadi poolt ja vastu antud häälte arvu, samuti kehtetuks tunnistatud valimissedelite arvu.

Kehtetuks tunnistatakse sedelid, mis ei ole ettenähtud vormi kohased, samuti sedelid, millele hääletamisel on jäetud rohkem kui üks kandidaat. Kui tekib kahtlus valimissedeli kehtivuses, otsustab küsimuse valimiste jaoskonnakomisjon hääletamise teel.

Häälte lugemise juures on õigus viibida ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide, samuti ajakirjanduse, televisiooni ja raadio esindajatel.

§ 49. Valimiste jaoskonnakomisjoni protokoll

Häälte lugemise tulemused vaadatakse läbi valimiste jaoskonnakomisjoni istungil ja kantakse protokollile, millele kirjutavad alla komisjoni esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja liikmed, ning see saadetakse kohe vastavale rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjonile. Protokollile lisatakse komisjoni liikmete eriarvamused; komisjonile tulnud avaldused ja kaebused hääletamise käigus või häälte lugemisel esinenud rikkumiste kohta; akt, mis on koostatud valimiskastil oleva plommi või pitseri kahjustuse korral.

§ 50. Valimiste tulemuste kindlakstegemine ringkonnas

Valimiste tulemused igas valimisringkonnas teeb kindlaks rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon.

Valimiste jaoskonnakomisjonide protokollide alusel teeb rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjon kindlaks valijate üldarvu ringkonnas; valimissedelid saanud valijate arvu; hääletamisest osavõtnud valijate arvu; iga rahvakohtunikukandidaadi poolt ja vastu antud häälte arvu; kehtetuks tunnistatud sedelite arvu.

Valituks loetakse rahvakohtunikukandidaat, kes on valimistel saanud üle poole ringkonna kõigi valijate häältest.

Rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon võib tunnistada valimised kehtetuks käesoleva seaduse rikkumise tõttu valimiste käigus või häälte lugemisel.

Rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon tunnistab valimised mittetoimunuks, kui nendest võttis osa alla poole valijate nimekirjadesse kantud valijatest, samuti seoses rahvakohtunikukandidaadi surmaga, kui ringkonnas oli registreeritud üks kandidaat.

Häälte lugemise ja valimiste tulemuste kindlakstegemise juures on õigus viibida ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide, samuti ajakirjanduse, televisiooni ja raadio esindajatel.

§ 51. Valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjoni protokoll

Valimiste tulemused igas valimisringkonnas tehakse kindlaks vastava rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjoni istungil ja kantakse protokollile, millele kirjutavad alla komisjoni esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja liikmed. Protokollile lisatakse komisjoni liikmete eriarvamused, komisjonile tulnud avaldused ja kaebused hääletamise käigus,

häälte lugemisel või valimiste tulemuste kindlakstegemisel esinenud rikkumiste kohta.

§ 52. **Rahvakohtunike registreerimine. Valimiste tulemuste avaldamine**

Rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon teeb pärast valimiste tulemuste kindlakstegemist kokkuvõtte rahvakohtunike valimistest vastavasse rajooni (linna) rahvakohtusse ning registreerib igast valimisringkonnast valitud rahvakohtunikud.

Rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon keeldub rahvakohtuniku registreerimisest, kui valimised on tunnistatud kehtetuks.

Teadaande rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta ning valitud rahvakohtunike nimekirja avaldab rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon hiljemalt seitsmendal päeval pärast valimisi. Valitud rahvakohtunike nimekiri antakse üle vastavalt rajooni-, linna, Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele, kes saadab selle Eesti NSV Justiitsministeeriumile.

9. peatükk

KORDUSVALIMISED, VALIMISED VÄLJALANGENUD RAHVAKOHTUNIKE ASEMELE, VALIMISED UUES RAJONIS, LINNAS VÕI LINNARAJONIS. TÄIENDAVID VALIMISED

§ 53. **Kordusvalimised**

Kui ühtki valimisringkonnas kandideerinud rahvakohtunikukandidaati ei valitud või kui valimised valimisringkonnas tunnistati mittetoimunuks või kehtetuks, teeb rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna või linnarajoonikomisjon otsuse valimisringkonnas kordusvalimiste läbiviimiseks. Seejuures pöörduv ta vastava rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee poole ettepanekuga kinnitada antud valimisringkonna valimiste jaoskonnakomisjonid uues koosseisus.

Kordusvalimised viiakse läbi käesoleva seaduse nõudeid järgides kuu aja jooksul. Hääletatakse samades valimisjaoskondades ja valijate nimekirjade põhjal, mis on koostatud Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohutute rahvakohtunike valimisteks.

Valimiste jaoskonnakomisjonide koosseis kinnitatakse, rahvakohutunikukandidaadid registreeritakse ja muud üritused toimuvad käesoleva seaduse §-s 54 kindlaksmääratud aja jooksul.

§ 54. **Valimised väljalangenud rahvakohtunike asemele**

Kui rahvakohtunik langeb välja enne oma volituste tähtaja lõppemist, viiakse vastavas valimisringkonnas poolteise kuu jooksul läbi uued valimised. Valimised määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kuu aega enne nende toimumist ja need korraldatakse vastavalt käesolevale seadusele. Seejuures moodustatakse rahvakohtunike valimiste

rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon kolmandal päeval, valimiste jaoskonnakomisjonid aga viiendal päeval pärast valimiste määramist. Rahvakohtunikukandidaatide registreerimine lõpeb 10 päeva enne valimisi.

Hääletamise võib rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjoni otsuse alusel lõpetada ka enne kella 10 õhtul, kui kõik valijate nimekirja võetud valijad on hääletanud.

Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees või esimehe asetäitja või sekretär vabastatakse valimiste ettevalmistamise ja läbiviimise ajaks tootmis- või ametikohustuste täitmisest 20 kalendripäevaks keskmise palga säilitamisega alatisel töökohal.

Kui rahvakohtunik on välja langenud vähem kui neli kuud enne oma volituste tähtaja lõppemist, siis valimisi väljalangenud rahvakohtuniku asemele üldjuhul ei korraldata.

§ 55. **Rahvakohtunike valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis. Täiendavad valimised**

Rahvakohtunike valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis viiakse läbi juhul, kui rajooni (linna) rahvakohtu moodustamine ei ole võimalik rahvakohtunike puudumise või uue rajooni, linna või linnarajooni koosseisu arvatud territooriumil valitud rahvakohtunike mitteküllaldase arvu tõttu.

Rahvakohtunike täiendavad valimised viiakse läbi juhul, kui rajooni (linna) rahvakohtu suurendatakse rahvakohtunike arvu. Täiendavad valimised viiakse läbi valimisringkondades, mis moodustatakse rahvakohtunike valimiste olemasolevate valimisringkondade piiride muutmise arvel.

Rahvakohtunike valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis ja rahvakohtunike täiendavad valimised määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kuu aja jooksul rajooni (linna) rahvakohtu moodustamise või rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike arvu suurendamise otsuse vastuvõtmise päevast arvates ning need viiakse läbi vastavalt käesolevale seadusele.

Kui uues rajoonis, linnas või linnarajoonis ei ole veel valitud rajooni, linna või linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteed, moodustab valimisringkonnad ning kinnitab valimiskomisjonide koosseisu Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Valimiskomisjonide koosseisu kinnitamine, rahvakohtunikukandidaatide registreerimine ja muud üritused viiakse läbi käesoleva seaduse §-s 54 kindlaksmääratud ajal.

III OSA

RAHVAKAASISTUJATE VALIMISTE LÄBIVIIMISE KORD

10. peatükk

RAHVAKAASISTUJATE VALIMISTE KORRALDAMINE

§ 56. Valimiste määramise kord

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimised määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimiste määramise kohta avaldatakse ajakirjanduses hiljemalt 30 päeva enne nende volituste tähtaja lõppemist.

§ 57. Valimiste korraldamine

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimised korraldab rajooni, linna ja Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

Väeosades korraldab rahvakaasistujate valimised väeosa juhtkond kooskõlastatult rajooni, linna või Tallinna linnarajooninõukogu täitevkomiteega.

Rajooni, linna, Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee:

1) kontrollib käesoleva seaduse täitmist rahvakaasistujate valimiste ettevalmistamisel ja läbiviimisel;

2) vaatab läbi avaldused ja kaebused rahvakaasistujate valimiste läbiviimise küsimustes;

3) teeb kindlaks vastava rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate valimiste tulemused, koostab ja kinnitab valitud rahvakaasistujate nimekirja;

4) annab valitud rahvakaasistujatele rahvakaasistuja tõendi;

5) avaldab teadaande rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate valimiste tulemustest;

6) täidab muid volitusi vastavalt käesolevale seadusele.

§ 58. Valimiste läbiviimise kord

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimised toimuvad kodanike koosolekul nende töö- või elukoha järgi ja sõjaväelaste koosolekul väeositi.

Koosolekuid rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimisteks kutsuvad kokku Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonid, kooperatiivsed ja teised ühiskondlikud organisatsioonid.

Sõjaväelaste koosolekud kutsuvad kokku väeosa juhtkond. Kui ei ole võimalik läbi viia väeosa sõjaväelaste üldkoosolekut, korraldatakse koosolekud allüksuste viisi.

Kodanike koosolekuid nende elukoha järgi kutsuvad kokku linna, Tallinna linnarajooni, alevi või küla rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

Koosolekud viiakse läbi töökollektiivides, väeosades ja asulates, kus valijate arv on vähemalt 100 inimest. Kui valijate arv on neis väiksem kui 100 inimest, viiakse koosolekud läbi koos teiste töökollektiividega, väeosadega või koos valijatega teistest asulatest.

Suurtes töökollektiivides võidakse koosolekud läbi viia tsehhide, jaoskondade, vahetuste, brigaadide ja osakondade viisi, asulates tänavate, kvartalite ja majade kaupa.

Koosoleku aeg ja koht tehakse valijatele teatavaks hiljemalt 3 päeva enne koosoleku läbiviimist.

Koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa antud töökollektiivi valijate või väeosa sõjaväelaste enamik või enamik valijaid nende elukoha järgi.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujakandidaate seavad üles Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonid, kooperatiivsed ja teised ühiskondlikud organisatsioonid ning töökollektiivid.

Igal koosolekul viibijal on õigus osa võtta ülesseatud kandidatuuride arutamises, toetada esitatud kandidatuure või teha ettepanekuid nende taandamiseks.

Rahvakaasistujate valimised viiakse läbi lahtise hääletamisega, iga kandidatuuri kohta eraldi.

Rahvakaasistujaks valituks loetakse isikud, kes on saanud üle poole antud töökollektiivi valijate, väeosa sõjaväelaste või enamuse elukoha järgi valijate häältest.

Koosolekul valitakse presiidium ja koostatakse protokoll.

§ 59. Rahvakaasistujate valimiste koosoleku protokoll

Hääletamise tulemused kantakse koosoleku protokollile, milles tuuakse ära organisatsiooni või asula nimetus, kus koosolek toimus; koosoleku läbiviimise koht ja aeg; valijate üldarv antud kollektiivis või asulas; koosolekust osavõtnud valijate arv; iga rahvakaasistujakandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi; iga rahvakaasistujakandidaadi poolt ja vastu antud häälte arv; iga valitud rahvakaasistuja perekonna-, ees- ja isanimi, vanus, tegevusala ja elukoht, samuti see, kas teda on varem rahvakaasistujaks valitud.

Koosoleku protokollile kirjutavad alla kõik koosoleku presiidiumi liikmed ning see saadetakse kohe vastava rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 60. Rahvakaasistujate valimiste tulemuste kindlakstegemine

Rajooni, linna, Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee teeb koosolekute protokollide alusel kindlaks valimiste tulemused ning koostab vastava rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate nimekirja.

Rajooni, linna, Tallinna linnarajooninõukogu täitevkomitee võib tunnistada valimised kehtetuks käesoleva seaduse rikkumise tõttu valimiste käigus.

Rajooni-, linna-, Tallinna linnarajooninõukogu täitevkomitee tunnistab valimised mittetoimunuks, kui nendest võttis osa alla poole antud töökollektiivi valijatest, väeosa sõjaväelastest või alla poole valijatest nende elukoha järgi.

Rajooni-, linna- või Tallinna linnarajooninõukogu täitevkomitee poolt kinnitatud rahvakaasistujate nimekiri saadetakse rajooni (linna) rahvakohtule.

11. peatükk

KORDUSVALIMISED, VALIMISED VÄLJALANGENUD RAHVAKAASISTUJATE ASEMELE, VALIMISED UUES RAJOOIS, LINNAS VÕI LINNARAJOOIS**§ 61. Kordusvalimised. Valimised väljalangenud rahvakaasistujate asemele**

Kui rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistuja valimised tunnistati kehtetuks või mittetoimunuks, korraldab vastava rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee kordusvalimised.

Juhul kui rahvakaasistuja langeb välja enne oma volituste tähtaja lõppemist, võidakse korraldada uued valimised.

Kordusvalimised ja valimised väljalangenud rahvakaasistujate asemele viiakse läbi käesoleva seaduse nõudeid järgides.

§ 62. Rahvakaasistujate valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis. Täiendavad valimised

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis viiakse läbi juhul, kui rajooni (linna) rahvakohtu moodustamine pole võimalik rahvakaasistujate puudumise või uue rajooni, linna või linnarajooni koosseisu arvatud territooriumil valitud rahvakaasistujate mitteküllaldase arvu tõttu.

Rahvakaasistujate täiendavad valimised viiakse läbi juhul, kui rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate arvu suurendamine on hädavajalik.

Rahvakaasistujate valimised uues rajoonis, linnas või linnarajoonis ja rahvakaasistujate täiendavad valimised määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kuu aja jooksul rajooni (linna) rahvakohtu moodustamise või rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate arvu suurendamise otsuse vastuvõtmise päevast arvates ning need viiakse läbi vastavalt käesolevale seadusele.

IV osa

RAHVAKOHTUNIKUKS VALIMISE TÕEND. RAHVAKOHTUNIKU JA RAHVAKAASISTUJA TÕEND. VALIMISDOKUMENTIDE VORMID JA NENDE HOIDMISE KORD. VALIMISKASTI NÄIDIS**§ 63. Rahvakohtunikuks valimise tõend. Rahvakohtuniku ja rahvakaasistuja tõend**

Pärast teadaande avaldamist valimiste tulemuste kohta annab rahvakohtunike valimiste rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjon igale valitud rahvakohtunikule tõendi tema valimise kohta.

Eesti NSV Justiitsministeerium annab valitud rahvakohtunikule vastava rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtuniku tõendi.

Pärast rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate nimekirja kinnitamist annab rajooni-, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee igale valitud rahvakaasistujale vastava rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistuja tõendi.

§ 64. Valimisdokumentide vormid ja valimiskasti näidis

Valijate nimekirja, hääletamisõiguse tõendi, valimiskomisjonide protokollide vormid, valimisedeli vormi ja värvi, valimiskasti näidise, rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunikuks valimise tõendi, samuti rahvakaasistujate nimekirja ja rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistuja tõendi vormid määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

§ 65. Valimisdokumentide hoidmise kord

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste komisjonide asjaajamise annavad valimiskomisjonid pärast oma töö lõppemist üle nende koosseisu kinnitanud rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimiste dokumentide hoidmise korra kehtestab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

583 Eesti NSV kohtukorralduse kohta

I OSA

ÜLDSÄTTED

§ 1. Õigust mõistab ainult kohus

Vastavalt NSV Liidu konstitutsioonile ja Eesti NSV konstitutsioonile teostab õigusemõistmist Eesti NSV-s ainult kohus.

Eesti NSV-s tegutsevad NSV Liidu kohtud ja Eesti NSV kohtud.

Eesti NSV kohtud on Eesti NSV Ülemkohus ja rajoonide (linnade) rahvakohtud.

§ 2. NSV Liidu ja Eesti NSV kohtukorralduse seadusandlus

Kohtukorraldus Eesti NSV-s määratakse kindlaks NSV Liidu konstitutsiooniga, Eesti NSV konstitutsiooniga, «NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandluse alustega kohtukorralduse kohta NSV Liidus» ja nendega vastavuses antavate teiste NSV Liidu seadusandlike aktidega, käesoleva seadusega ja teiste Eesti NSV seadusandlike aktidega.

§ 3. Kohtu ülesanded

Kohtu tegevus õigusemõistmisel on suunatud sotsialistliku seaduslikkuse ja õiguskorra igakülgele tugevdamisele, kuritegude ja muude õiguserikkumiste ärahoidmisele ning selle ülesanne on kaitsta igasuguste rünnete eest:

1) NSV Liidu konstitutsioonis ja Eesti NSV konstitutsioonis kinnistatud ühiskonnakorda, selle poliitilist ja majandussüsteemi;

2) NSV Liidu konstitutsiooniga, Eesti NSV konstitutsiooniga ja Nõukogude seadustega väljakuulutatud ja garanteeritavaid kodanike sotsiaalseid, majanduslikke, poliitilisi ja isiklikke õigusi ja vabadusi;

3) riiklike ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, kolhooside, muude kooperatiivsete organisatsioonide ja nende koondiste ning teiste ühiskondlike organisatsioonide õigusi ja seaduslikke huve.

Kogu oma tegevusega kasvatab kohus Nõukogude kodanikke kodumaale ja kommunismiüritustele ustavuse vaimus, NSV Liidu konstitutsiooni, Eesti NSV konstitutsiooni ja Nõukogude seaduste täpse ja kõrvalekalduvamat täitmise, sotsialistlikkuse omandisse säästva suhtumise, töödistsipliinist kinnipidamise, riiklikkuse ja ühiskondlikkuse kohusesse ausa suhtumise, kodanike õiguste, au ja väarikuse ning sotsialistliku ühiselu reeglite austamise vaimus.

Kohaldades kriminaalkaristusi, kohus mitte ainult karistab kurjategijaid, vaid tema eesmärgiks on ka nende parandamine ja ümberkasvatamine.

§ 4. Õigusemõistmine tsiviil- ja kriminaalasjade kohtus arutamise teel

Õigust mõistetakse Eesti NSV-s:

1) kohtuistungitel kodanike, riiklike ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, kolhooside, muude kooperatiivsete organisatsioonide ja nende koondiste ning teiste ühiskondlike organisatsioonide õigusi ja huve puudutavates vaidlustes tsiviilasjade arutamise ja lahendamise teel;

2) kohtuistungitel kriminaalasjade arutamise ja seadusega kehtestatud karistuste kohaldamise teel kuriteo toimepanemises süüdi olevatele isikutele või süütute õigeksmõistmise teel.

§ 5. Kodanike võrdsus seaduse ja kohtu ees. Kodanike õigus kohtu kaitsele

Õigust mõistetakse Eesti NSV-s põhimõttel, et kodanikud on seaduse ja kohtu ees võrdsed, olenemata päritolust, sotsiaalsest ja varalisest seisundist, rassilisest ja rahvuslikust kuuluvusest, soost, haridusest, keelest, suhtumisest religioonis, tegevusalast ja -laadist, elukohast ja muudest asjaoludest.

Kodanikel on õigus kohtu kaitsele rünnete eest aule ja väarikusele, elule ja tervisele, isiklikule vabadusele ja varale.

§ 6. Õigusemõistmine täpses vastavuses seadusega

Õigust mõistetakse Eesti NSV-s täpses vastavuses NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega.

Seadusega kindlaksmääratud juhtudel kohaldavad Eesti NSV kohtud ka teiste liiduvabariikide seadusandlust.

§ 7. Kõigi kohtute moodustamine valitavuse põhimõttel

Kõik Eesti NSV kohtud moodustatakse kohtunike ja rahvakaasistujate valitavuse põhimõttel.

§ 8. Kohtunike ja rahvakaasistujate aruandlus

Kohtunikud ja rahvakaasistujad vastutavad valijate ees või neid valinud organite ees ja annavad neile aru.

§ 9. Tsiviil- ja kriminaalasjade kollegiaalne arutamine kõigis kohtutes

Tsiviil- ja kriminaalasju arutatakse kõigis kohtutes kollegiaalselt.

Esimese astme kohtus arutatakse kõiki tsiviil- ja kriminaalasju järgmises koosseisus: kohtunik ja kaks rahvakaasistujat.

Eesti NSV Ülemkohtu kohtukollegiumides vaadatakse kassatsiooni ja järelevalve korras asju läbi kohtu kolmest liikmest koosnevas koosseisus.

Eesti NSV Ülemkohtu presiidium vaatab asju läbi presiidiumi liikmete enamuse kohalolekul.

Eesti NSV Ülemkohtu pleenum vaatab asju läbi tema koosseisust vähemalt kahe kolmandiku kohalolekul.

§ 10. Rahvakaasistujate ja kohtunike võrdsed õigused õigusemõistmisel

Rahvakaasistujatel on õigusemõistmisel kõik kohtuniku õigused.

§ 11. Kohtunike sõltumatus ja nende allumine ainult seadusele

Kohtunikud ja rahvakaasistujad on sõltumatud ja alluvad ainult seadusele.

§ 12. Keel, milles toimub kohtumenetlus

Kohtumenetlus Eesti NSV-s toimub eesti keeles või antud paikkonna elanike enamuse keeles.

Asjaosalistele isikutele, kes ei valda keelt, milles toimub kohtumenetlus, tagatakse õigus täielikult tutvuda asja materjalidega ja võtta osa kohtutoimingutest tõlgi kaudu ning õigus esineda kohtus emakeeles või nende valikul mõnes muus keeles, mida nad valdavad.

§ 13. Avalik asjaarutamine kõigis kohtutes

Asjaarutamine kõigis Eesti NSV kohtutes on avalik. Asju võib arutada kinnisel kohtuistungil ainult seadusega kindlaksmääratud juhtudel, järgides seejuures kõiki kohtumenetluse eeskirju.

§ 14. Süüdistatavale kaitseõiguse tagamine

Süüdistatavale tagatakse kaitseõigus.

§ 15. Advokatuuri õigusabi kodanikele ja organisatsioonidele

Kohtumenetluses tsiviil- ja kriminaalasjades annavad advokaadid kodanikele ja organisatsioonidele õigusabi.

Advokaatide poolt õigusabi andmise kord, samuti kohtumenetluses tsiviil- ja kriminaalasjades osalevate advokaatide õigused ja kohustused määratakse kindlaks NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega, seadusega kindlaksmääratud juhtudel ka teiste liiduvabariikide seadusandlusega.

§ 16. Prokuröri järelevalve seaduste täitmise üle asjade arutamisel kohtutes

NSV Liidu peaprokurör ja temale alluvad Eesti NSV prokurör ning alamalseisvad prokurörid teostavad NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega kehtestatud alusel ja korras järelevalvet seaduste täitmise üle asjade arutamisel kohtutes.

Prokurör aitab kaasa kohtu ülesannete täitmisele, rangelt järgides kohtunike sõltumatuse ja nende ainult seadusele allumise põhimõtet.

§ 17. Ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajate osavõtt kohtumenetlusest

Kohtumenetlusest tsiviil- ja kriminaalasjades võivad NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega kehtestatud korras osa võtta ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajad.

§ 18. Eesti NSV kohtute organisatsiooniline juhtimine

Eesti NSV kohtuid juhivad organisatsiooniliselt NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega ettenähtud piires ja korras:

NSV Liidu Justiitsministeerium — Eesti NSV kohtuid;

Eesti NSV Justiitsministeerium — rajoonide (linnade) rahvakohtuid, kes:

- 1) töötab välja ettepanekuid kohtute moodustamise ning kohtunike ja rahvakaasistujate valimiste küsimustes;
- 2) juhib tööd kohtute kaadriga;
- 3) kontrollib kohtute töökorraldust;
- 4) uurib ja üldistab kohtupraktikat, koordineerides seda tegevust Eesti NSV Ülemkohtuga;
- 5) korraldab kohtustatistika pidamist.

Eesti NSV justiitsministril on õigus teha Eesti NSV Ülemkohtu pleenumile esildisi kohtutele juhendavate selgituste andmiseks seadusandluse kohaldamise küsimustes.

Eesti NSV Justiitsministeerium peab igati kaasa aitama kohtu ülesannete täitmisele, järgides rangelt kohtunike sõltumatuse ja nende ainult seadusele allumise põhimõtet.

II OSA

KOHTUSÜSTEEM

Esimene peatükk

Eesti NSV kohtud

§ 19. Eesti NSV kohtud

Eesti NSV Ülemkohus ja rajoonide (linnade) rahvakohtud moodustavad Eesti NSV kohtusüsteemi.

Teine peatükk

Rajoonide (linnade) rahvakohtud**§ 20. Rajooni (linna) rahvakohtu moodustamine**

Rajooni (linna) rahvakohus moodustatakse rajoonis ning rajoonilise jaotusega vabariikliku alluvusega linnas, samuti Tallinna linnarajoonides.

§ 21. Rajooni (linna) rahvakohtu valimine

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunikud valitakse rajooni, linna või linnarajooni kodanike poolt üldise, ühetaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajasel hääletusel viieks aastaks.

Rajooni (linna) rahvakohtute rahvakaasistujad valitakse kodanike koosolekutel nende töö- või elukoha järgi või sõjaväelaste koosolekutel väeositi lahtisel hääletusel kaheks ja pooleks aastaks.

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimiste kord määratakse kindlaks Eesti NSV seadusega Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta.

§ 22. Rajooni (linna) rahvakohtu koosseis

Rajooni (linna) rahvakohus valitakse järgmises koosseisus: rahvakohtunik (rahvakohtunikud) ja rahvakaasistujad.

Kahe või enama rahvakohtuniku valimisel kinnitab rajooni, linna või linnarajooni rahvasaadikute nõukogu oma istungjärgul vastava rajooni (linna) rahvakohtu esimehe valitud rahvakohtunike hulgast. Esilise selles küsimuses teeb Eesti NSV justiitsminister.

§ 23. Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike ja rahvakaasistujate arv

Rahvakohtunike ja rahvakaasistujate arvu igale rajooni (linna) rahvakohtule määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV justiitsministri esildusel.

§ 24. Rajooni (linna) rahvakohtu volitused

Rajooni (linna) rahvakohus arutab kõiki tsiviil- ja kriminaalasju, välja arvatud need, mis seaduse alusel on antud teiste kohtute alluvusse.

NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlikes aktides ettenähtud juhtudel arutab rajooni (linna) rahvakohus või rahvakohtunik administratiiv-õiguserikkumise asju.

Rajooni (linna) rahvakohus uurib ja üldistab kohtupraktikat, annab õigusabi seltsimehelikele kohtutele, samuti täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

§ 25. Rajooni (linna) rahvakohtu esimees

Rajooni (linna) rahvakohtu esimees:

- 1) on eesistujaks kohtuistungeil; määrab rahvakohtunikke kohtuistungele eesistujaiks; jaotab teisi kohustusi rahvakohtunike vahel;
- 2) korraldab tööd rahvakaasistujatega;
- 3) võtab isiklikult vastu kodanikke, korraldab kohtu tööd kodanikevastuvõtu ning ettepanekute, avalduste ja kaebuste läbivaatamise alal;

4) juhib kohtupraktika uurimist ja üldistamist ning kohtustatistika pidamist; teeb riigiorganeile, ühiskondlikele organisatsioonidele ja ametiisikuile esildisi seaduserikkumiste põhjuste ja soodustingimuste kõrvaldamiseks;

5) esitab ametisse määramiseks kohtutäitureid ja korraldab nende tööd;

6) juhib kohtu aparaadi tööd;

7) korraldab kohtutöötajate kvalifikatsiooni tõstmist ning rahvakaasistujate õigusteadmiste täiendamist;

8) korraldab õigusteadmiste propagandat ja seadusandluse selgitamist ning õigusabi andmist seltsimehelikele kohtutele;

9) täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

Kui rajooni (linna) rahvakohtu koosseisu on valitud üks rahvakohtunik, siis täidab ta rajooni (linna) rahvakohtu esimehe volitusi.

§ 26. **Rajooni (linna) rahvakohtu ajutiselt äraoleva esimehe või rahvakohtuniku asendamine**

Rajooni (linna) rahvakohtu esimehe ajutise äraoleku korral (haigus, puhkus jm.) paneb rajooni, linna või linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee Eesti NSV justiitsministri esildusel oma otsusega tema kohustuste täitmise ühele sama kohtu rahvakohtunikule.

Rahvakohtuniku ajutise äraoleku korral (haigus, puhkus jm.) võib rajooni, linna või linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee Eesti NSV justiitsministri esildusel panna oma otsusega tema kohustuste täitmise ühele sama kohtu rahvakaasistujale.

K o l m a s p e a t ü k k

Eesti NSV Ülemkohus

§ 27. **Eesti NSV Ülemkohus on Eesti NSV kõrgeim kohtuorgan**

Eesti NSV Ülemkohus on Eesti NSV kõrgeim kohtuorgan ja teostab järelevalvet Eesti NSV kõikide kohtute kohtuliku tegevuse üle korras, mis määratakse kindlaks NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusega.

§ 28. **Eesti NSV Ülemkohtu volitused**

Eesti NSV Ülemkohus:

1) oma volituste piires vaatab läbi asju esimese astme kohtuna, kassatsiooni korras, järelevalve korras ning uute asjaolude ilmnemisel;

2) uurib ja üldistab kohtupraktikat, analüüsib kohtustatistikat ning annab kohtutele juhendavaid selgitusi vabariigi seadusandluse kohaldamise küsimustes, mis tekivad kohtuasjade arutamisel. Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi juhendavad selgitused on kohustuslikud kohtutele, teistele organitele ja ametiisikutele, kes kohaldavad seadust, mille kohta on selgitus antud;

3) kontrollib NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi ja Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi juhendavate selgituste täitmist vabariigi kohtute poolt;

4) lahendab oma volituste piires NSV Liidu ja Eesti NSV rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid küsimusi;

5) täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

Vastavalt Eesti NSV konstitutsioonile on Eesti NSV Ülemkohtul õigus algatada seadusi Eesti NSV Ülemnõukogu.

§ 29. Eesti NSV Ülemkohtu valimise ja aruandluse kord

Eesti NSV Ülemkohtu valib Eesti NSV Ülemnõukogu viieks aastaks järgmises koosseisus: esimees, esimehe esimene asetäitja, esimehe asetäitja, liikmed ja rahvakaasistujad.

Eesti NSV Ülemkohtu arvulise koosseisu määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu.

Eesti NSV Ülemkohus esitab vähemalt üks kord volituste kestel aruande oma tegevusest Eesti NSV Ülemnõukogule ning kannab oma tegevusest süstemaatiliselt ette Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 30. Eesti NSV Ülemkohtu koosseis

Eesti NSV Ülemkohus tegutseb järgmises koosseisus:

- 1) Ülemkohtu pleenum;
- 2) Ülemkohtu presiidium;
- 3) tsiviilasjade kohtukolleegium;
- 4) kriminaalasjade kohtukolleegium.

§ 31. Eesti NSV Ülemkohtu pleenum

Eesti NSV Ülemkohtu pleenum tegutseb järgmises koosseisus: Eesti NSV Ülemkohtu esimees, esimehe asetäitjad ja Eesti NSV Ülemkohtu liikmed.

Pleenumi istungitest võtavad osa Eesti NSV prokurör ja Eesti NSV justiitsminister. Eesti NSV prokuröri osavõtt pleenumist on kohustuslik.

Pleenumi istungitest, mis ei ole seotud kohtuasjade läbivaatamisega, võivad Eesti NSV Ülemkohtu esimehe kutsel osa võtta kohtunikud ja ministeeriumide, riiklike komiteede, keskasutuste, teadusasutuste ning teiste riiklike ja ühiskondlike organisatsioonide esindajad.

§ 32. Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi volitused

Eesti NSV Ülemkohtu pleenum:

1) vaatab oma volituste piires läbi asju järelevalve korras ja uute asjaolude ilmnemisel;

2) vaatab läbi kohtupraktika ja kohtustatistika üldistamise materjale, samuti Eesti NSV prokuröri ja Eesti NSV justiitsministri esildisi ning annab kohtutele juhendavaid selgitusi vabariigi seadusandluse kohaldamise küsimustes, kohtutele juhendavate selgituste andmise küsimuste arutamisel kuulab ära rajoonide (linnade) rahvakohtute esimeeste ettekandeid kohtupraktikast seadusandluse kohaldamisel;

3) kinnitab Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel Eesti NSV Ülemkohtu liikmete hulgast kohtukolleegiumide koosseisud ja Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi sekretäri;

4) arutab läbi ja otsustab seaduste algatamise korras esildiste tegemise Eesti NSV Ülemnõukogule või Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile, Eesti NSV seaduste tõlgendamise kohta aga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile;

5) kuulab informatsiooni Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi tööst ning Eesti NSV Ülemkohtu kohtukolleegiumide esimeeste aruandeid kolleegiumi tegevusest;

6) vaatab läbi NSV Liidu Ülemkohtu esimehe ja Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildised Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi juhendavate selgituste NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandlusele või NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi määrustele mittevastavuse kohta;

7) täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

§ 33. Kohtuasjade lahendamise kohta mitte seotud küsimuste arutamine Eesti NSV Ülemkohtu pleenumil

Küsimused, mis ei ole seotud kohtuasjade lahendamise ja ning on käesoleva seaduse kohaselt pleenumile läbivaatamiseks esitanud Eesti NSV Ülemkohtu esimees, Eesti NSV prokurör või Eesti NSV justiitsminister, kuulatakse ära vastavalt nende ettekanded või nende poolt volitatud isikute ettekanded. Seejuures küsimustes, mis on pleenumile läbivaatamiseks esitanud Eesti NSV Ülemkohtu esimees või Eesti NSV justiitsminister, esitab arvamuse Eesti NSV prokurör. Nende küsimuste arutamises võivad osa võtta ka Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi istungile kutsutud isikud.

Juhendavaid selgitusi sisaldava määruse projekti ettevalmistamiseks moodustab pleenum vajalikel juhtudel redaktsioonikomisjoni pleenumi liikmetest.

§ 34. Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi töö kord

Eesti NSV Ülemkohtu pleenum kutsutakse kokku vähemalt üks kord nelja kuu jooksul. Pleenumi kokkukutsumise ajast ja sellele arutamiseks esitatavatest küsimustest teatatakse pleenumi liikmetele, Eesti NSV prokurörile ja Eesti NSV justiitsministrile vähemalt viisteist päeva enne istungit.

Pleenumi määruste projektid ja ära kirjad protestidest või arvamustest kohtuasjades saadetakse pleenumi liikmetele, Eesti NSV prokurörile ja Eesti NSV justiitsministrile vähemalt kümme päeva enne istungit.

Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi istung on otsustusvõimeline vähemalt kahe kolmandiku koosseisu kohalolekul. Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi määrused võetakse vastu lahtisel hääletamisel hääletamisest osavõtvate pleenumi liikmete hääleteenamusega.

Pleenumi määrustele kirjutavad alla Eesti NSV Ülemkohtu esimees ja pleenumi sekretär.

Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi sekretär teeb peale Eesti NSV Ülemkohtu liikme kohustuste täitmise organisatsioonilist tööd pleenumi istungite ettevalmistamiseks, tagab protokollimise ja teeb vajalikud toimingud pleenumi määruste täitmiseks.

§ 35. Eesti NSV Ülemkohtu presiidium

Eesti NSV Ülemkohtu presiidium moodustatakse järgmises koosseisus: Eesti NSV Ülemkohtu esimees, esimehe asetäitjad ja Eesti NSV Ülemkohtu liikmed, kelle arvu määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi koosseisu kinnitab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel.

Eesti NSV prokuröri osavõtt Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi istungitest kohtuasjade läbivaatamise korral on kohustuslik.

Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi istungid toimuvad vähemalt üks kord kuus.

Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi istung on otsustusvõimeline presiidiumi liikmete enamuse kohalolekul.

Presiidiumi määrused võetakse vastu istungist osavõtivate presiidiumi liikmete häälteenamusega ning neile kirjutab alla Eesti NSV Ülemkohtu esimees.

§ 36. Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi volitused

Eesti NSV Ülemkohtu presiidium:

1) vaatab läbi asju oma volituste piires järelevalve korras ja uute asjaolude ilmnmisel;

2) vaatab läbi kohtupraktika uurimise ja üldistamise ning kohtustatistika analüüsi materjalid;

3) kuulab kohtukollegiumide esimeeste aruandeid kollegiumi tegevuse kohta; arutab Eesti NSV Ülemkohtu aparaadi töö küsimusi;

4) abistab kohtuid seadusandluse õigel ja ühetaolisel kohaldamisel, koordineerides seda tööd Eesti NSV Justiitsministeeriumiga;

5) täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

§ 37. Eesti NSV Ülemkohtu kohtukollegiumid

Eesti NSV Ülemkohtu tsiviilasjade kohtukollegiumi ja kriminaal-asjade kohtukollegiumi kinnitab Eesti NSV Ülemkohtu pleenum Eesti NSV Ülemkohtu kohtunike hulgast.

Eesti NSV Ülemkohtu esimehel on õigus vajalikel juhtudel oma korraldusega kaasata ühe kollegiumi kohtunikke asjade läbivaatamisele teise kollegiumi koosseisus.

§ 38. Eesti NSV Ülemkohtu kohtukollegiumide volitused

Eesti NSV Ülemkohtu tsiviilasjade kohtukollegium ja kriminaal-asjade kohtukollegium vaatavad oma volituste piires läbi asju esimese astme kohtuna, kassatsiooni korras, järelevalve korras ning uute asjaolude ilmnmisel.

Kohtukollegiumid uurivad ja üldistavad kohtupraktikat, analüüsivad kohtustatistikat ning täidavad muid neile seadusandlusega antud volitusi.

§ 39. Eesti NSV Ülemkohtu esimees

Eesti NSV Ülemkohtu esimees:

1) esitab seadusega kindlaksmääratud piires ja korras proteste kohtuotsustele ja -määrustele;

2) võib seadusega kindlaksmääratud juhtudel ja korras peatada kohtuotsuste ja -määruste täitmise;

3) korraldab kohtupraktika ja kohtustatistika uurimist ja üldistamist; teeb riigiorganeile, ühiskondlikele organisatsioonidele ja ametiisikutele

esildisi kõrvaldamaks seaduserikkumiste põhjused ja tingimused, mis soodustavad õiguserikkumisi, samuti korraldab tööd NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi ja Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi juhendavate selgituste täitmise kontrollimiseks ning esitab materjalid läbivaatamiseks pleenumile;

4) kutsub kokku Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi ning on eesistujaks selle istungeil; võib olla eesistujaks Eesti NSV Ülemkohtu kolleegiumide kohtuistungeil mis tahes asja läbivaatamisel;

5) kutsub kokku Eesti NSV Ülemkohtu presiidiumi ning esitab presiidiumile läbivaatamiseks lahendamist nõudvad küsimused, on eesistujaks presiidiumi istungeil;

6) teeb Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile esildisi küsimustes, mis nõuavad Eesti NSV seaduste tõlgendamist;

7) teeb Eesti NSV Ülemkohtu pleenumile esildisi Eesti NSV Ülemkohtu pleenumi juhendavate selgituste mittevastavuse kohta NSV Liidu või Eesti NSV seadusandlusele või NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi määrustele, kui aga Eesti NSV Ülemkohtu pleenum lükkab esildise tagasi, teeb ta esildise NSV Liidu Ülemkohtu esimehele, kui pleenumi juhendavad selgitused ei vasta NSV Liidu seadusandlusele või NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi määrustele, või teeb esildise Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile, kui pleenumi juhendavad selgitused ei vasta Eesti NSV seadusandlusele;

8) teeb Eesti NSV Ülemnõukogule, tema istungjärgude vahelisel ajal aga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile esildisi Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitjate, liikmete ja rahvakaasistujate tagasikutsumise või ennetähtaegse vabastamise kohta;

9) jagab kohustused Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitjate vahel;

10) juhhib kohtukolleegiumide töö korraldust; juhhib Eesti NSV Ülemkohtu aparaadi tööd;

11) võtab isiklikult vastu kodanikke, korraldab kohtu tööd kodanike vastuvõtul ning ettepanekute, avalduste ja kaebuste läbivaatamise alal;

12) täidab muid temale seadusandlusega antud volitusi.

§ 40. Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitjad

Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitjad:

1) võivad olla eesistujaks Eesti NSV Ülemkohtu kolleegiumide kohtuistungeil;

2) esitavad seadusega määratud piires ja korras proteste kohtuotsustele ja -määrustele kohtuasjades;

3) võivad seadusega määratud juhtudel ja korras peatada kohtuotsuste ja -määruste täitmise;

4) juhivad vastavalt kohustuste jaotusele Eesti NSV Ülemkohtu kohtukolleegiumide ja aparaadi struktuuriüksuste tööd;

5) võtavad isiklikult kodanikke vastu.

Eesti NSV Ülemkohtu esimehe äraolekul teostab tema õigusi ja täidab kohustusi Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esimene asetäitja, esimese asetäitja äraolekul aga Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitja.

§ 41. Eesti NSV Ülemkohtu kohtukolleegiumide esimehed

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium kinnitab Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitjate või liikmete hulgast Eesti NSV Ülemkohtu kohtukolleegiumide esimehed.

Eesti NSV Ülemkohtu tsiviilasjade kohtukolleegiumi ja kriminaal-asjade kohtukolleegiumi esimehed:

1) on eesistujaks nende juhivate kolleegiumide kohtuistungeil või määravad selleks kohtu liikme;

2) moodustavad kohtu koosseisu asjade arutamiseks kolleegiumide kohtuistungitel;

3) juhivad vastava kolleegiumi tööd;

4) esitavad Eesti NSV Ülemkohtu pleenumile ja presiidiumile aruandeid kolleegiumi tegevusest;

5) võivad välja nõuda kohtuasju järelevalve korras kontrollimiseks, samuti kohtupraktika uurimiseks ja üldistamiseks;

6) korraldavad vastava kohtukolleegiumi liikmete kvalifikatsiooni tõstmist.

III OSA**KOHTUNIKUD JA RAHVAKAASISTUJAD****§ 42. Kohtunike ja rahvakaasistujate kandidaatidele esitatavad nõuded**

Kohtunikuks ja rahvakaasistujaks võib valida iga Eesti NSV kodaniku, kes on saanud valimiste päevaks 25-aastaseks.

Teiste liiduvabariikide kodanikke võib Eesti NSV territooriumil kohtunikuks ja rahvakaasistujaks valida võrdselt Eesti NSV kodanikega.

§ 43. Rahvakaasistuja kohustuste täitmise aeg kohtus

Rahvakaasistujad kutsutakse oma kohustuste täitmisele kohtutes kordamööda mitte kauemaks kui kaheks nädalaks aastas, välja arvatud juhud, kui selle aja pikendamist tingib vajadus lõpetada nende osavõtul alanud kohtuasja arutamine.

§ 44. Palga säilitamine rahvakaasistujatele nende kohustuste täitmise ajaks kohtus

Rahvakaasistujatele tööliste, kolhoosnike ja teenistujate hulgast säilitatakse nende kohustuste täitmise ajaks kohtus keskmine töötasu alatisel töökohal.

Rahvakaasistujatele, kes ei ole töölistes, kolhoosnikud ega teenistujad, hüvitatakse kulud, mis on seotud nende kohustuste täitmisega kohtus. Hüvitamise kord ja määrad kehtestatakse Eesti NSV seadusandlusega.

§ 45. Eesti NSV kohtute rahvakaasistujate nõukogud

Eesti NSV kohtute juurde moodustatakse rahvakaasistujate nõukogud.

Rahvakaasistujate nõukogude korraldus, ülesanded ja tegevuse kord määratakse kindlaks põhimäärusega, mille kinnitab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

§ 46. Kohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumine

Kohtunikelt ja rahvakaasistujatelt võidakse nende volitused enne tähtaega ära võtta üksnes siis, kui valijad või neid valinud organ kutsuvad nad tagasi või kriminaalasjas nende suhtes tehtud kohtuotsuse tõttu.

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise kord määratakse kindlaks Eesti NSV seadusega Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise korra kohta.

Eesti NSV Ülemkohtu esimehe, esimehe asetäitjad, liikmed ja rahvakaasistujad võib tagasi kutsuda Eesti NSV Ülemnõukogu, tema istungjärkude vahelisel ajal aga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium, kusjuures sel puhul antud seadlus esitatakse kinnitamiseks Eesti NSV Ülemnõukogule tema järjekordsel istungjärgul.

§ 47. Kohtunike ja rahvakaasistujate ennetähtaegne vabastamine

Eesti NSV kohtute kohtunikke ja rahvakaasistujaid võib nende kohustuste täitmisest enne volituste tähtaja lõppemist vabastada seoses pikaajalise haigusega, samuti nende palvel ka muudel mõjuvatel põhjustel.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunikke vabastab enne tähtaega ametist Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV justiitsministri esildusel.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujaid vabastatakse enne tähtaega kodanike töö- või elukohajärgsel koosolekul ning väeosi toimuvatel sõjaväelaste koosolekutel, kus nad valiti rahvakaasistujaiks.

Eesti NSV Ülemkohtu esimehe, esimehe asetäitjad, liikmed ja rahvakaasistujad võib enne tähtaega vabastada Eesti NSV Ülemnõukogu, tema istungjärkude vahelisel ajal aga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium, kusjuures sel puhul antud seadlus esitatakse kinnitamiseks Eesti NSV Ülemnõukogule tema järjekordsel istungjärgul.

§ 48. Kohtunike ja rahvakaasistujate valimised väljalangenute asemele

Eesti NSV kohtute kohtunike ja rahvakaasistujate väljalangemisel korraldatakse kohtunike ja rahvakaasistujate valimised järelejäanud volitustähtajaks.

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate valimised väljalangenute asemele toimuvad korras, mis määratakse kindlaks Eesti NSV seadusega Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta.

Eesti NSV Ülemkohtu kohtunikud ja rahvakaasistujad valib väljalangenute asemele Eesti NSV Ülemnõukogu, istungjärkude vahelisel ajal aga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium, kes esitab sel puhul antud seadluse kinnitamiseks Eesti NSV Ülemnõukogule tema järjekordsel istungjärgul.

§ 49. Kohtunike ja rahvakaasistujate puutumatus

Kohtunikke, samuti rahvakaasistujaid ei tohi nende kohustuste täitmisel kohtus kriminaalvastutusele võtta, vahistada või neile kohtu korras administratiivkaristust määrata:

1) rahvakohtute rahvakohtunikke ja rahvakaasistujaid — ilma Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi nõusolekuta;

2) Eesti NSV Ülemkohtu esimeest, esimehe asetäitjaid ja liikmeid, samuti Eesti NSV Ülemkohtu rahvakaasistujaid — ilma Eesti NSV Ülemnõukogu nõusolekuta, tema istungjärkude vahelisel ajal aga ilma Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi nõusolekuta.

§ 50. Kohtunike distsiplinaarvastutus

Eesti NSV kohtute kohtunikud kannavad distsiplinaarvastutust korras, mis on ette nähtud Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kinnitatava Eesti NSV kohtute kohtunike distsiplinaarvastutuse määrustikuga.

IV OSA

EESTI NSV KOHTUTE KORRALDUSE JA TEGEVUSE MUUD KÜSIMUSED

§ 51. Kohtutäituriid

Kohtuotsuseid ja -määrusi tsiviilasjades ning kohtuotsuseid ja -määrusi kriminaalasjades varaliste sissenõudmiste osas, samuti seadusega ettenähtud juhtudel muid otsuseid ja määrusi täidavad kohtutäituriid.

Kohtutäituriid on rajoonide (linnade) rahvakohtute juures ja neid määrab ametisse Eesti NSV justiitsminister.

Rajoonide (linnade) rahvakohtutes, kus on kaks või enam kohtutäituriid, määratakse üks neist vanemkohtutäituriidiks.

Vastavalt «NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandluse alustele kohtukorralduse kohta NSV Liidus» on kohtutäituriidite nõudmised kohtuotsuste ja -määruste ning muude täitmisele kuuluvate otsuste ja määruste täitmiseks kohustuslikud kõikidele riiklikele ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele, kolhoosidele, muudele kooperatiivsetele organisatsioonidele ja nende koondistele, teistele ühiskondlikele organisatsioonidele, ametiisikutele ja kodanikele kogu NSV Liidu territooriumil.

§ 52. Eesti NSV kohtute aparaadi struktuur ja arvuline koosseis

Kohtute töö tagamiseks õigusemõistmise, kohtupraktika üldistamise ja muu tegevuse alal on Eesti NSV kohtutel oma aparaadid.

Rajooni (linna) rahvakohtu aparaadi struktuuri ja arvulise koosseisu määrab kindlaks Eesti NSV justiitsminister rahvakohtutele kinnitatava arvulise koosseisu ja palgafondi piires.

Kohtupraktika uurimiseks ja üldistamiseks, kohtustatistika analüüsimiseks, Nõukogude seadusandluse süstematiseerimiseks ja propageerimiseks ning teiste Eesti NSV Ülemkohtu tegevusega seotud funktsioo-

nide täitmiseks moodustatakse Eesti NSV Ülemkohtu aparaadis osakonnad ja teised struktuuriüksused. Osakondade ja teiste struktuuriüksuste juhatajad ja nende asetäitjad on Eesti NSV Ülemkohtu esimehe vanemabid või abid. Eesti NSV Ülemkohtu kohtukolleegiumides ja osakondades on pea- ja vanemkonsultandid, konsultandid, inspektorid, samuti teised teenistujad ja abiteeninduspersonal.

Eesti NSV Ülemkohtu aparaadi struktuuri ja arvulise koosseisu kinnitab Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Eesti NSV Ülemkohtu koosseisu nimestiku ning osakondade ja teiste struktuuriüksuste põhimääruse kinnitab Eesti NSV Ülemkohtu esimees.

§ 53. Eesti NSV kohtute piisatid

Eesti NSV Ülemkohtul ja rajoonide (linnade) rahvakohtutel on Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kujutisega ja oma nimetusega piisat.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

584 «Eesti NSV kohtukorralduse seaduse» kehtivuse kaotanuks tunnistamise kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Seoses uue Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seaduse «Eesti NSV kohtukorralduse kohta» vastuvõtmisega tunnistada kehtivuse kaotanuks Eesti NSV kohtukorralduse seadus 1960. aasta 19. augustist (ENSV Ülemnõukogu Teataja 1960, nr. 27, art. 61; ENSV Teataja 1967, nr. 56, art. 488; 1972, nr. 40, art. 434; 1973, nr. 37, art. 326; 1974, nr. 46, art. 464; 1976, nr. 39, art. 371).

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

585 Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise korra kohta

I OSA

ÜLDSÄTTED

§ 1. Vastavalt Eesti NSV konstitutsioonile võivad valijad rajoonide (linnade) rahvakohtunikke ja rahvakaasistujaid tagasi kutsuda, kui nad ei ole õigustanud nende usaldust või on toime pannud tegusid, mis ei ole rahvakohtuniku või rahvakaasistuja kõrge nimetuse väärilised.

§ 2. Rahvakohtuniku ja rahvakaasistuja tagasikutsumise algatamise õigus on Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute ja Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonidel, kooperatiivsetel ja teistel ühiskondlikel organisatsioonidel nende vabariiklike, rajooni-, linna- ja Tallinna linnarajooniorganite kaudu, töökollektiividel, sõjaväelaste koosolekutel väeositi, rahvakaasistuja puhul ka valijate koosolekutel nende elukoha järgi.

§ 3. Ühiskondlikud organisatsioonid, töökollektiivid ja koosolekud, kes on algatanud rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumise, teatavad talle sellest, esitades tagasikutsumise algatamise motiivid.

Rahvakohtunikul ja rahvakaasistujal on õigus anda tagasikutsumise algatanud ühiskondlikele organisatsioonidele, töökollektiividele ja koosolekutele suuliselt või kirjalikult seletusi asjaolude kohta, mis olid tema tagasikutsumise algatamise aluseks.

§ 4. Rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumise algatanud ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja koosolekute otsused saadetakse rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele.

Vastava rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee vaatab esitatud materjalid läbi ning kui rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumine on algatatud käesoleva seaduse nõudeid järgides, määrab hääletamise rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumise küsimuses.

§ 5. Pärast seda, kui rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee on määranud hääletamise rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumise küsimuses, tagatakse ühiskondlikele organisatsioonidele, kollektiividele, samuti igale Eesti NSV kodanikule õigus takistamatult agiteerida rahvakohtuniku või rahvakaasistuja tagasikutsumise poolt või vastu.

II OSA

RAHVAKOHTUNIKU TAGASIKUTSUMISE KORD

§ 6. Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunik võidakse tagasi kutsuda vastava valimisringkonna valijate otsusel.

§ 7. Käesoleva seaduse täitmise jälgimiseks rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamisel ning hääletamistulemuste kindlakstegemiseks moodustatakse ringkonnas rajooni-, linna-, linnarajoonikomisjon Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, ametiühingute, Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu organisatsioonide, kooperatiivsete ja teiste ühiskondlike organisatsioonide, töökollektiivide ja väeositi toimuvate sõjaväelaste koosolekute esindajatest.

Rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna-, linna-rajoonikomisjon moodustatakse järgmises koosseisus: komisjoni esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—8 liiget. Komisjoni koosseisu kinnitab vastava rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

§ 8. Rahvakohtuniku tagasikutsumist arutatakse ning otsustatakse vastava valimisringkonna valijate koosolekul, mis viiakse läbi ettevõttes, asutustes, organisatsioonides, väeosades ja valijate elukoha järgi.

Valijate koosolekuid kutsuvad kokku töökollektiivides — käesoleva seaduse §-s 2 nimetatud ühiskondlikud organisatsioonid, väeosades — väeosa juhtkond, valijate elukoha järgi — linnade, Tallinna linnarajoonide, alevite ja külade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteed.

Koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa enamik antud töökollektiivis töötavatest või väeossa kuuluvatest valijatest või enamik valijatest nende elukoha järgi.

Otsus rahvakohtuniku tagasikutsumise kohta võetakse vastu lahtisel hääletamisel.

Koosolekul valitakse presiidium ja koostatakse protokoll.

§ 9. Valijate koosoleku protokollis tuuakse ära organisatsiooni või asula nimetus, kus koosolek toimus; koosoleku läbiviimise aeg ja koht; valijate üldarv antud kollektiivis või asulas; koosolekust osavõtnud valijate arv; tagasikutsumise rahvakohtuniku perekonna-, ees- ja isanimi; rahvakohtuniku tagasikutsumise poolt ja vastu antud häälte arv.

Valijate koosoleku protokollile kirjutavad alla kõik koosoleku presiidiumi liikmed ja see esitatakse kohe rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjonile.

§ 10. Valijate koosolekute protokollide alusel loeb rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon ringkonnas rahvakohtuniku tagasikutsumise poolt ja vastu antud hääled, teeb kindlaks tagasikutsumise hääletamise tulemused ja teatab sellest rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele, kes teeb rahvakohtuniku tagasikutsumise teatavaks Eesti NSV Justiitsministeeriumile.

§ 11. Rahvakohtunik loetakse tagasikutsutuks, kui tagasikutsumise poolt hääletas rohkem kui pool antud valimisringkonna valijatest.

§ 12. Rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise tulemused avaldab rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon hiljemalt viie päeva jooksul pärast hääletamise tulemuste kindlakstegemist.

§ 13. Kaebused käesoleva seaduse rikkumise kohta rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamisel vaatab läbi rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjon.

Kaebused rahvakohtuniku tagasikutsumise hääletamise rajooni-, linna- või linnarajoonikomisjoni ebaõige tegevuse kohta vaatab läbi rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

III OSA

RAHVAKAASISTUJA TAGASIKUTSUMISE KORD

§ 14. Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistuja võidakse tagasi kutsuda teda rahvakaasistujaks valinud töökollektiivi, väeosa sõjaväelaste või valijate elukohajärgse koosoleku otsusel.

Koosolekud viiakse läbi valijate töö- või elukoha järgi, sõjaväelastel — väeositi.

Koosoleku kutsuvad kokku käesoleva seaduse §-s 2 nimetatud ühiskondlikud organisatsioonid. Valijate koosolekud nende elukoha järgi kutsub kokku linna, Tallinna linnarajooni, alevi või küla rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee, sõjaväelaste koosoleku — väeosa juhtkond.

Koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa enamik antud töökollektiivis töötavatest või väeossa kuuluvatest valijatest või enamik valijatest nende elukoha järgi.

Otsus rahvakaasistuja tagasikutsumise kohta võetakse vastu lahtisel hääletamisel.

Koosolekul valitakse presiidium ja koostatakse protokoll.

§ 15. Koosoleku protokollis tuuakse ära organisatsiooni või asula nimetus, kus koosolek toimus; koosoleku läbiviimise aeg ja koht; valijate üldarv antud kollektiivis või asulas; koosolekust osavõtnud valijate arv; tagasikutsutava rahvakaasistuja perekonna-, ees- ja isanimi; rahvakaasistuja tagasikutsumise poolt ja vastu antud häälte arv.

Valijate koosoleku protokollile kirjutavad alla kõik koosoleku presiidiumi liikmed ja see esitatakse kohe rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 16. Rahvakaasistuja loetakse tagasikutsutuks, kui tagasikutsumise poolt hääletas üle poole antud töökollektiivi valijatest, väeosa sõjaväelastest või valijatest nende elukoha järgi.

§ 17. Käesoleva seaduse täitmist rahvakaasistuja tagasikutsumisel jälgib rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

§ 18. Rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee vaatab läbi koosoleku protokollis rahvakaasistuja tagasikutsumise kohta ning kui tagasikutsumine on läbi viidud vastavuses käesoleva seadusega, teatab sellest vastava rajooni (linna) rahvakohtu esimehele.

§ 19. Kaebused käesoleva seaduse rikkumise kohta rahvakaasistuja tagasikutsumise hääletamisel vaatab läbi rajooni, linna või Tallinna linnarajooni rahvasaadikute nõukogu täitevkomitee.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

586 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste kinnitamise kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab.

Kinnitada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused:

31. juulist 1981 «Muudatuste ja täienduste tegemise kohta «Eesti NSV maakoodeksis»»;

31. juulist 1981 «Täienduste ja muudatuste tegemise kohta «Eesti NSV töökoodeksis»»;

31. juulist 1981 «Kolhoositurgudel võetava turumaksu kohta»;

28. augustist 1981 «Muudatuste ja täienduste tegemise kohta «Eesti NSV tsiviilprotsessi koodeksis» ja «Eesti NSV parandusliku töö koodeksis»»;

30. novembrist 1981 «Muudatuste tegemise kohta «Eesti NSV kriminaalkoodeksis» ja «Eesti NSV kriminaalprotsessi koodeksis»»;

30. novembrist 1981 «Eesti NSV kodakondsusse võtmise korra kohta»;

30. novembrist 1981 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Tehnilise ja Mäejärelevalve Komitee reorganiseerimise kohta Eesti NSV Riiklikuks Tehnilise ja Mäejärelevalve Komiteeks».

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS

587 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse «Muudatuste tegemise kohta Eesti NSV Rahvakontrolli Komitee koosseisus» kinnitamisest

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

Kinnitada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 1981. aasta 30. oktoobri seadlus «Muudatuste tegemise kohta Eesti NSV Rahvakontrolli Komitee koosseisus».

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 2. detsembril 1981.

III**Autasustamine Tööveterani medaliga**

Kauaaegse kohusetruu töö eest ja seoses pensioniikka jõudmisega autasustas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium 30. oktoobril 1981 NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi nimel Tööveterani medaliga 721 pensionäri.

Autasustatute nimekirjad avaldatakse Hiiumaa, Jõgeva, Paide, Põlva, Pärnu, Rapla, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru rajooni ning Kohtla-Järve Narva, Tartu ja Tallinna linna ajalehtedes.

* *
*

Kauaaegse kohusetruu töö eest ja seoses pensioniikka jõudmisega autasustas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium 27. novembril 1981 NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi nimel Tööveterani medaliga 1515 pensionäri.

Autasustatute nimekirjad avaldatakse Haapsalu, Harju, Hiiumaa, Jõgeva, Kingissepa, Kohtla-Järve, Paide, Põlva, Pärnu, Rakvere, Rapla, Tartu, Valga, Viljandi, Võru rajooni ning Kohtla-Järve, Narva, Pärnu, Tartu ja Tallinna linna ajalehtedes.

Eesti NSV Ülemnõukogu ehitus- ja kommunaal- majanduskomisjonis

29. oktoobril toimus Tartus Eesti NSV Ülemnõukogu ehitus- ja kommunaalmajanduskomisjoni väljasõiduistung, mida juhatas komisjoni esimees L. Ananits.

Arutati seaduse «Eesti NSV linna ja linnarajooni rahvasaadikute nõukogu kohta» täitmist Tartu Linna Rahvasaadikute Nõukogu poolt elamufondi, tänavate ja ettevõtete territooriumide heakorra ja sanitaarse seisukorra tagamisel.

Ettekandega esines Tartu Linna RSN Täitevkomitee esimees N. Preiman. Komisjon märkis, et linnanõukogu ja täitevkomitee on elamufondi, tänavate ja ettevõtete territooriumide heakorra ja sanitaarse seisundi parandamisega pidevalt tegelnud. X viisaastakul kasutati selleks otsarbeits 19,8 miljonit rubla. Linna remondi- ja ehitusvalitsuse ning teede remondi- ja ehitusvalitsuse võimsused aga ei kata kiiresti kasvavaid vajadusi. Teede remondi- ja ehitusvalitsuse võimsus on momendil 1,7 milj. rbl. ulatuses teetöid aastas, vajadus on aga 3,89 milj. rbl. ulatuses. Ainuüksi generaalplaaniga ettenähtud teedeskeemi tähtaegseks realiseerimiseks on vaja teha töid 1,1 milj. rbl. ulatuses. Siiani on enamus teedeehituse võimsustest kulunud olemasolevate tänavate korrastamiseks. Temale pandud kohustusi pole rida aastaid täitnud Tartu linnas Eesti NSV Autotranspordi ja Maanteede Ministerium, kes on jätnud välja ehitamata ringtee lõigus Riia mnt. — Võru mnt.

Käesoleval aastal antakse käiku Sõpruse pst. transpordisild, puuduvad aga korralikud juurdepääsud silla normaalseks kasutamiseks. Amortiseerunud on pontoonsild Emajõel. Suur mahajäämus teedeehituse osas on uues Anne elamurajoonis. Kommunaalettevõtete kombinat suudab aastas kapitaalseid haljastustöid teha vaid 1,5 ha ulatuses, vajadused on aga 3—4 korda suuremad.

Asutuste ja ettevõtete territooriumide heakorrastamiseks on linnanõukogu kinnitanud perspektiivplaani aastateks 1981—1985. Nende täitmist ei kontrollita aga vajaliku nõudlikkusega.

Aasta-aastalt on paranenud elamufondi heakorrastuse tase, täidetakse ka kapitaal- ja jooksva remondi plaane, kuid remondivajadus ületab tunduvalt olemasolevaid võimalusi. Linna sanitaarse olukorra parandamiseks korraldati majahoidjate töö ümber Novosibirski linna elumajanduse organisatsioonide kogemuste kohaselt, tulemused on märgatavad.

Võeti vastu konkreetne otsus olukorra edasiseks parandamiseks. Selleks peavad oma panuse andma ka vabariigi keskasutused.

Komisjoni istungist võtsid osa Tartu Linna RSN Täitevkomitee osakonnajuhatajad, vabariigi keskasutuste vastutavad töötajad ja Tartust valitud NSV Liidu Ülemnõukogu saadikud.

Komisjoni istungist võttis osa ja esines sõnavõtuga Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja M. Vannas.

Eesti NSV Ülemnõukogu noorsookomisjonis

Toimus Eesti NSV Ülemnõukogu noorsookomisjoni istung, mida juhatas komisjoni esimees M. Leosk.

Arutati noorte töö- ja olmetingimusi Eesti NSV kaubandussüsteemis NLKP XXVI kongressi otsuste valguses.

Ettekandega esinesid Eesti NSV kaubandusminister K. Todeson ja ETKV Liidu juhatuse esimees A. Madik.

Istungil võtsid sõna rahvasaadikud M. Leosk, R. Elvak, Ü. Aller, E. Laane, V. Orehhov jt. Märgit, et vabariigi kaubandussüsteemis töötab peaaegu 19 000 noort ehk 28% töötajate üldarvust. Seda silmas pidades on Eesti NSV Kaubandusministeeriumi kolleegiumi ja ETKVL-i juhatuse istungeil korduvalt arutatud tööd noortega. Vaatamata tehtule ei vasta noorte töö- ja olmetingimused vabariigi kaubandussüsteemis ikka veel täiel määral NLKP XXVI kongressi nõuetele. Küllaldaselt ei suunata eesrindlikke noori stipendiaatidena kõrgkoolidesse ja keskeriõppeasutustesse õppima. ETKVL-i süsteemi mitmes kooperatiivis jätab juhendajate töö soovida. Kaubandusministeeriumi süsteemis ei pöörata küllaldaselt tähelepanu tugeva kaadrireservi loomisele ja selle väljaõpetamisele. Elamispinna puudumise tõttu on noorte spetsialistide voolavus mitmes kooperatiivis ja kaubastus ikka veel suur.

Võeti vastu otsus, milles soovitatakse asjaomastel ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ning teistel keskasutustel rakendada tõhusamaid meetmeid noorte töö- ja olmetingimuste parandamiseks vabariigi kaubandussüsteemis.

Eesti NSV Ülemnõukogu seaduseelnõude komisjonis

Toimus Eesti NSV Ülemnõukogu seaduseelnõude komisjoni istung, mida juhatas komisjoni esimehe asetäitja P. Vassikov.

Istungil vaadati läbi Eesti NSV seaduste «Eesti NSV kohtukorralduse kohta», «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta» ja «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise korra kohta» eelnõud. Ettekandega nimetatud seaduste eelnõude kohta esines Eesti NSV justiitsminister E. Silvet.

Komisjon kiitis heaks Eesti NSV seaduste «Eesti NSV kohtukorralduse kohta», «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste kohta» ja «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike ja rahvakaasistujate tagasikutsumise korra kohta» eelnõud ning soovitas need eelnõud esitada läbivaatamiseks Eesti NSV Ülemnõukogu X koosseisu neljandale istungjärgule.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükkida antud 16. 12. 1981. Trükipoognaid 3,5. Arvestuspoognaid 4,2. Tellimuse nr. 1463.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükkikoda, Tallinn.

2405 elvi

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
R

81-1500a
30.12.81

2405 elvi